pracuś.nl

Het kwartaalblad voor en door jullie

SPECIALE BIJLAGE
PRACUŚ - HISTORIE

LENTE/ZOMER 2017

Inhoud:

- Actualiteiten
- Praktisch miniwoordenboek
- Literaire Juweeltjes
- Mijn hobby
- Rechtstreeks uit het Recht
- Wisten jullie dat...
- Poolse sporen in Nederland

DE PERFECTE COMBINATIE VAN WERKEN EN WONEN IN NEDERLAND

uitzendbureau

FLEXWERK
OP Z'N BEST!

Van de redactie

Beste lezers,

De lente anno 2017 is in volle gang. Voor de Poolse gemeenschap in Nederland begon deze natuurlijk met de 9e Poolse Filmlente in Nederland. Dit belangrijke evenement welk de Poolse cultuur en het succes van Poolse artiesten naar voren brengt hebben wij samen met de Stichting Pools Podium in Nederland georganiseerd. Het meesterwerk welk bij de opening van het festival van Poolse films werd vertoond was de laatste film van Andrzej Wajda – „After image". Deze film vertelt over het leven van de schilder Władysław Strzemiński, wiens houding en weerstand jegens de dictatuur, die hem de vrijheid van expressie wilde ontnemen een inspiratiebron was voor het ontstaan van de film. „After image" is echter niet alleen een portret van een anticommunistische rebel, het is ook een symbolische opsomming van de carrière van Andrzej Wajda zelf en een afrekening met het verleden van een hele generatie artiesten. Het festival werd afgesloten op 9 april met de roemruchte film „Wolynië" van de regisseur Wojtek Smarzowski. Deze film heeft veel stof doen opwaaien in Polen en haar buurlanden omdat het een getuigenis is van de dramatische gebeurtenissen die zich in de oostelijke grensgebieden van het vooroorlogse Polen hebben afgespeeld. Niemand zal dan ook verbaasd zijn dat de speciale bijlage Pracuś-HISTORIE uitgegeven is onder de titel „Niet alleen Wolynië ". We willen op die manier de Poolse maar ook (en vooral) de Nederlandse lezer kennis laten maken met de gruwelijke gebeurtenissen van weleer. Het prachtige landschap welk op de cover is te vinden is ook geen toeval. Dit is namelijk een foto die symbool staat voor de in de aantocht zijnde zomerse maand juli. Hier zien we een veld met bloemen vlas, het gewas welk tegenwoordig bijna nergens meer te aanschouwen is. Juli is de maand waarin vlas tot bloei komt – deze werd voor de Tweede Wereldoorlog veelal verbouwd en door boeren gebruikt (voor bijv. linnen) in de oostelijke grensgebieden van Polen en is tegenwoordig een symbolische herdenking aan hetgeen wat zich daar heeft afgespeeld. De vlasbloem heeft een hele korte bloeitijd (meestal een halve dag) en staat daarom symbool voor het onderbroken en ontnomen leven van de duizenden slachtoffers. Vlas is geduld, schoonheid, eenvoud en onschuld – het voornaamste kenmerk van personen die slachtoffer zijn geworden van geweld. Dit gewas neemt bij bloei meestal een blauwe kleur aan. In de psychologie wordt die kleur omschreven als teken van vasthoudendheid en verpersoonlijkt daarom mensen die jarenlang voor een officiële erkenning van deze Volkerenmoord hebben gestreden. Vlas werd ook gebruikt om wonden te helen en beeldt daarom allegorisch het verloop der tijd uit. De tijd die fysieke en psychische wonden heelt en het lijden op den duur verveelt.

De oostelijke grensgebieden zijn niet enkel ons verleden, ze worden nog steeds bewoond door Polen en personen van Poolse afkomst. Die vaak oudere mensen leven in eenvoud en vergetelheid en hebben daarom onze steun nodig. Hier gaat het niet alleen om morele steun maar vooral om reële en financiële ondersteuning. Dit is dan ook de reden waarom wij een samenwerking zijn aangegaan met de Vereniging „Odra-Niemen" uit Wrocław. De Vereniging die sinds 2010 een aantal projecten en initiatieven heeft opgezet die de geschiedenis, onderwijs en het welzijn van de Poolse gemeenschappen en minderheden in het buitenland ondersteunen. Een van de belangrijkste is de inzamelactie „Landgenoten voor de Helden". Het doel van deze actie is het inzamelen van zoveel mogelijk levensmiddelen en andere spullen voor huishoudelijk gebruik ten behoeve van de Poolse veteranen en burgers die in Litouwen, Letland, Wit-Rusland, Oekraïne, Moldavië en Roemenië leven. Graag willen wij bij deze iedereen uitnodigen om deel te nemen aan deze actie en spullen in te zamelen die na Pasen geschonken zullen worden aan mensen in nood.De inzamelactie duurt tot 30 april maar iedereen kan ook rechtstreeks een donatie doen op het rekeningnummer welk speciaal hiervoor is opgezet. Wees niet onverschillig en steun onze landgenoten in het oosten – ook al is dat maar een symbolische bijdrage!

In deze editie van het kwartaalblad zullen jullie verder verschillende actuele thema's en gebeurtenissen uit Nederland maar ook uit Polen tegenkomen. We nodigen eenieder ook uit om de vaste columns als het „Praktisch miniwoordenboek", „Mijn hobby" of „Rechtstreeks uit het Recht" door te nemen. Jullie zullen ook kennis maken met nieuwe „Poolse sporen in Nederland" en het verdere lot van de „Emigrant". Traditiegetrouw ook iets voor de kids en „Wisten jullie dat..."

Marcin Kruszyński
Hoofdredacteur

POLITIEK: Bezoek Poolse premier aan Nederland

De Poolse premier mevrouw Beata Szydło is woensdag 8 februari op bezoek geweest in Nederland. Gedurende haar bezoek sprak zij de Nederlandse minister-president Mark Rutte. De belangrijkste onderwerpen van die vergadering waren:de toekomst van de Europese Unie, de Nederlands-Poolse betrekkingen en de veiligheid.

Fot. KPRM

Onderdeel van dit bezoek was ook een officiële bijeenkomst met de vertegenwoordigers van een aantal Poolse organisaties in Nederland. Deze vond plaats in de Poolse Ambassade in Den Haag. Premier Szydło bracht persoonlijk felicitaties over aan Jakub Białas, Mariusz Niwa en Krzysztof Gurazda - de drie Poolse migranten die in januari in Bovenkarspel samen met de politie een vader en zijn twee jonge kinderen hebben gered die na een ongeluk in het water terecht waren gekomen.

Gedurende het bezoek vond ook een plechtige onderscheiding plaats van een tweetal personen die zich bijzonder verdienstelijk hebben gemaakt voor de herinnering aan het aandeel van de Poolse soldaten bij de Bevrijding van Nederland: Eugene Kowalski – de zoon van een van de Poolse veteranen (met het Kruis van Verdienste) en pastoor van de Poolse parochie in Breda - Sławomir Klim (met de Orde Polonia Restituta).

Fot. KPRM

Fot. Izabela Kucmin-Bemelmans

UIT POLEN: Bison Drawsko 2017

Nabij het stadje Drawsko in het noordwesten van Polen vond in februari een spectaculaire en zes weken lang durende NAVO-oefening plaats: Bizon Drawsko 2017.

Er deden ruim 4500 militairen aan mee. Maar liefst 3600 Nederlandse en 900 uit

Duitsland, Polen, Estland, Canada en de VS.

Nederland leverde de meeste manschappen en generaal Jan Swillens, commandant van de 43 Gemechaniseerde Brigade uit Havelte en heeft dan ook de leiding gehad over de grootste oefening met Nederlandse militairen sinds jaren! Een prachtig voorbeeld van de nauwe banden tussen Polen en Nederland, ook op militair vlak!

Fot. www.drawsko.pl

SPORT: International Winter Cup 2017

Meer dan 700 voetballers en supporters kwamen op 25 februari tezamen in het prachtige sportobject T-Kwadraat in Tilburg.

Allemaal natuurlijk vanwege de 6e Finale van de Domek.nl **International Winter Cup** – het grote voetbalfestijn welk wederom werd georganiseerd door de Stichting White Eagles. De Stichting heeft niet enkel een voetbalwedstrijd weten op te zetten maar ook een prachtig agenda vol andere leuke attracties voor de toeschouwers, waaronder optredens van „S&S", „ROGER MARTIN MALUGA" „CZEKON - ŁYSY - KUDŁATY" en veel meer! De strijd om de titel van het beste elftal gingen 30 seniorenteams aan uit Nederland Duitsland en België. Na een spannende competitie op het veld gingen het Nederlandse Laudam en het Belgische Gate 010 door naar de finale. De spelers van beide teams lieten een gelijkwaardig niveau zien maar er mocht maar een winnaar zijn. Dat werd uiteindelijk **Gate 010**, die ook meteen de hoofdprijs van €500,- binnen wist te halen. **Laudam** eindigde vanzelfsprekend op de tweede plaats en derde werd **FC Sokół Brussel BXL 1** opgevolgd door **FC Sokół Brussel BXL 2**, die als vierde eindigde.

De vier winnende teams stonden niet alleen op het podium maar werden daarbij verrast en overgoten door een reeks prijzen en cadeaus die ter beschikking waren gesteld door een van de hoofdsponsors, de firma POWER PROTEIN.

De beste speler werd zonder enige twijfel **Puchi Criol** van Gate 010. Tot de beste keeper werd **Tomas Kokoszko** van FC Sokół Brussel BXL 1 benoemd. De fairplay -prijs werd aangeboden door de taalschool UTP en ging naar het elftal uit Tilburg – de **Witte Adelaars**, die zich op het voetbalveld galant wisten te gedragen en tijdens het toernooi een attitude hebben laten zien die getuigt van een zeer hoog besef van fairplay.

Fot. I. Konikowska – Studnia Obrazów

Allemaal gefeliciteerd en tot weerzien op:

Quo vadis Polonia?

Volgens actuele CBS cijfers werken 362.330 EU-burgers bij Nederlandse werkgevers. Zo'n 120.000 werken als uitzendkracht in dienst van Nederlandse uitzendbureaus die lid zijn van de ABU en NBBU, dit volgt uit een onderzoek dat de ABU en NBBU onlangs hebben uitgevoerd. Deze flexmigranten leveren een onmiskenbare bijdrage aan de Nederlandse economie. Flexmigranten werken in sectoren waar niet tot nauwelijks Nederlandse arbeidskrachten voor zijn te vinden. Zo helpen ze de Nederlandse productiviteit en export te behouden en vergroten. Research wijst ook uit dat flexmigranten duurzaam verbonden raken aan de Nederlandse samenleving. Dit zijn allemaal redenen om de resultaten van dit onderzoek hierbij bekend te maken.

AANTAL FLEXMIGRANTEN

NATIONALITEIT FLEXMIGRANTEN: DE TOP 5

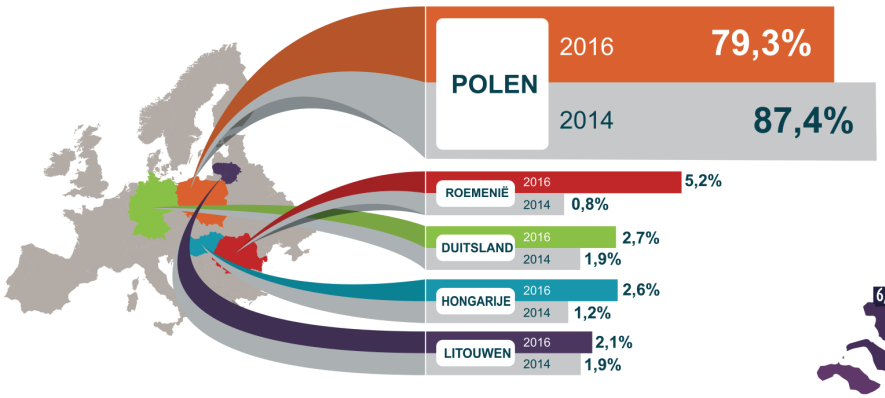

WAAR WERKEN FLEXMIGRANTEN IN NEDERLAND?

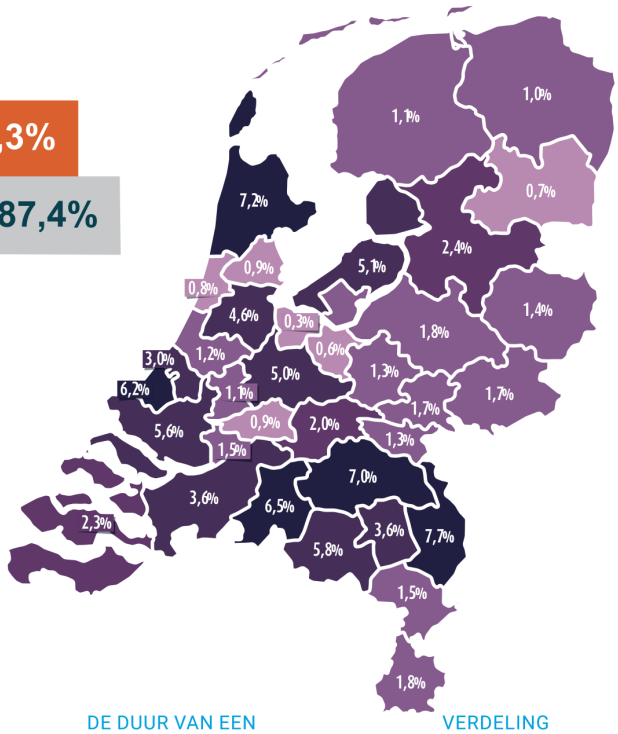

IN WELKE SECTOREN WERKEN FLEXMIGRANTEN: DE TOP 6

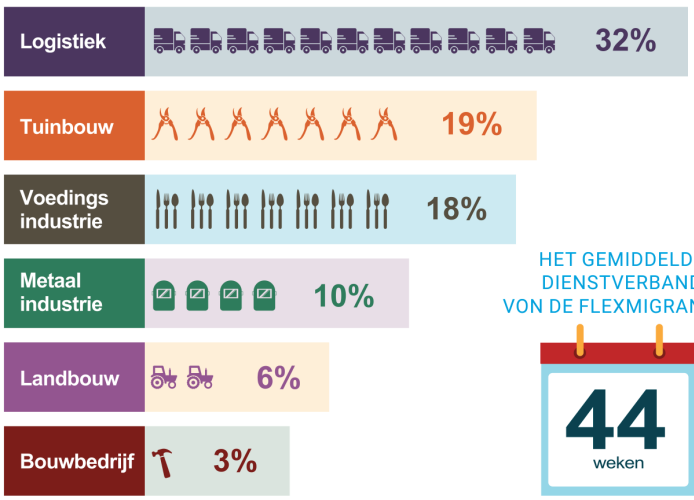

HET GEMIDDELDE DIENSTVERBAND VON DE FLEXMIGRANTEN

DE DUUR VAN EEN ONONDERBROKEN VERBLIJF IN NEDERLAND

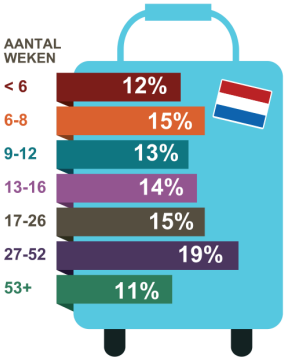

VERDELING FLEXMIGRANTEN NAAR UITZENFASE

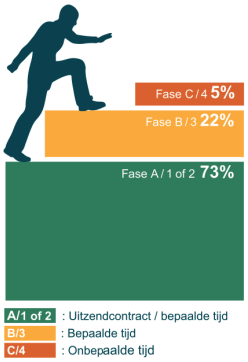

CULTUUR: „De Trilogie” vertaald naar het Nederlands

„De Trilogie” van Henryk Sienkiewicz (1846-1916) was voor het eerst gepubliceerd in de tachtiger jaren van de 17e eeuw. Sinds die tijd was ze vertaald in 36 talen uit de hele wereld, maar nooit in zijn geheel in het Nederlands. Vorig jaar verscheen de 37e „ontbrekende” vertaling, die vooral tot stand kwam uit de wens van de vertaler om zijn kinderen en kleinkinderen het lezen van dit uitzonderlijke werk mogelijk te maken.

Op 24 maart 2017 vond een promotieavond voor dit werk plaats, in de Poolse Ambassade in Den Haag, georganiseerd door de Pools-Nederlandse Kulturele Vereniging in samenwerking met de Ambassade. De vertaler, Michał Rozdeiczer-Kryszkowski, hield een presentatie (vooral gericht op de Nederlandse aanwezigen) uitleggend welke plaats de Trilogie inneemt in de Poolse literatuur en in de harten van de Polen, en ook de historische achtergrond op het moment van schrijven van de Trilogie, alsmede in de 17e eeuw, op het moment dat de actie, beschreven in de boeken, plaats vindt. Ook was er een achterkleindochter van Sienkiewicz aanwezig, die speciaal daarvoor naar Nederland was gekomen. De Polen is het bekend, dat Sienkiewicz de Trilogie schreef om zijn landgenoten, die onder de bezetting van drie grootmachten leefden, moed te geven – „een hart onder de riem te steken” .

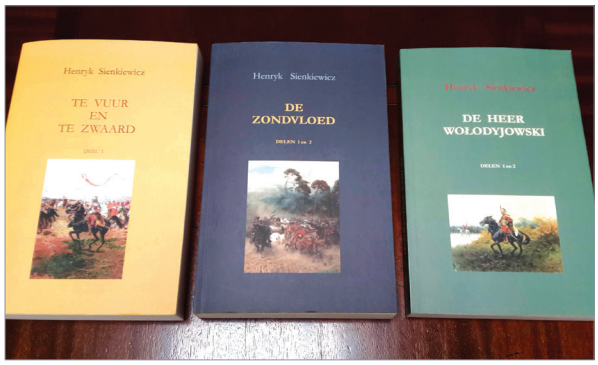

De vertaling is in een beperkte oplage uitgegeven. Er is een kaart opgenomen van de Pools-Litouwse Republiek der Twee Naties uit de 17e eeuw, met daarop aangegeven waar de in de boeken beschreven acties plaats vinden. Daarnaast zijn er vele verklarende voetnoten en een omschrijving van de staatsvorm die de republiek met een koning en een volksvertegenwoordiging aan het hoofd, in die tijd had.

De vertaling bestaat uit in totaal 8 boekjes:

Te Vuur en te Zwaard deel 1	– 420 pagina’s
Te Vuur en te Zwaard deel 2	– 408 pagina’s
De Zondvloed delen 1 en 2	– 428 pagina’s
De Zondvloed deel 3	– 300 pagina’s
De Zondvloed deel 4	– 224 pagina’s
De Zondvloed delen 5 en 6	– 379 pagina’s
De Heer Wołodyjowski delen 1 en 2	– 326 pagina’s
De Heer Wołodyjowski deel 3	– 223 pagina’s
TOTAAL	**– 2708 pagina’s**

Geïnteresseerden kunnen een exemplaar van de Trilogie bestellen via de email: m.rozdeiczer@upcmail.nl
De aanschafkosten zijn € 65,- plus (binnen Nederland) € 7,- verzendkosten.

Lebara
Supersnelle data
4G bundels
1 GB = €15
3 GB = €25
5 GB = €35
Lebara mobile
Toestel en SIM-kaart klaar voor 4G?
Check dit door gratis 4G te SMS’en naar 8800
lebara.nl
Het datategoed blijft geldig voor de duur van tot 30 dagen na activatie. De bundel wordt niet automatisch vernieuwd. Lebara producten zijn bedoeld voor persoonlijk gebruik en mogen alleen worden gebruikt voor niet commerciële doeleinden. Aan deze uiting kunnen geen rechten worden ontleend. Wijzigingen en drukfouten voorbehouden. Voor alle voorwaarden en tarieven zie lebara.nl
NLTO6GP_2a

Aanbevolen door Pracus.nl

De Keukenhof

Nederland staat alom bekend als het land van de tulpen. Die zijn vooral te bewonderen gedurende het voorjaar als de uitgestrekte velden tot aan de horizon bedekt zijn met bloeiende tulpen en vele andere bloemen. Degenen die de Nederlandse tulpen in volle glorie willen bewonderen verwijzen we naar de plek die de Keukenhof heet. De Keukenhof is te vinden in het plaatsje Lisse, niet ver van Amsterdam, tussen Den Haag en Leiden. Hier vinden we één van de grootste bloemenparken in Europa (32 hectare groot). Elk voorjaar opent het park zijn deuren voor bezoekers, die er veel attracties kunnen vinden.

Zo vinden we er verschillende thematuinen (bijv. de Japanse tuin, historische tuin, muzikale tuin, etc.). Een wandeling langs de kilometerslange paden, tussen de vele prachtige paviljoens, struiken, bomen, kanalen en vijvers geeft de indruk dat we ons te midden van een zee van bloemen bevinden. Er zijn allerlei soorten bloemen te bewonderen: tulpen, narcissen, hyacinten, rozen en lelies. Een bezoek in de maanden april en mei is echt de moeite waard. Vooral omdat juist in die twee maanden alle planten tot bloei komen. De bloemententoonstelling werd in 1949 opgericht, dat gebeurde op initiatief van het gemeentebestuur van Leiden. Elk jaar worden er wel 7 miljoen bollen geplant. Dat doen 100 vooraanstaande bloembollenkwekers uit de regio, voor hen is dit een soort levende reclame. Elke bezoeker heeft de mogelijkheid om de bollen van de tentoongestelde bloemen te kopen.

Waar komt de naam Keukenhof eigenlijk vandaan? In de vijftiende eeuw diende het park als tuin voor gravin Jacoba van Beieren die hier de ingrediënten voor haar keuken haalde. Daar dankt de Keukenhof zijn naam aan. In de afgelopen 64 jaar is het park door maar liefst 50 miljoen toeristen bezocht!

Tegenwoordig is de Keukenhof de plek waar men uit kan rusten, maar ook de plek waar allerlei tentoonstellingen, concerten en andere culturele activiteiten plaatsvinden. Toch is en blijft dit vooral de ideale plek om heerlijk te genieten van de natuur en de juiste plek waar men „de accu's op kan laden" om de rest van het jaar aan de slag te kunnen gaan. De Keukenhof is één van de plaatsen in Nederland die men perse dient te bezoeken! Het is ook leuk om te weten dat de tentoonstelling dit jaar onder het teken van

„Dutch Design" staat . Van 23 maart tot en met 21 mei is de Keukenhof dagelijks geopend van 08.00 - 19.30.

De kassa sluit om 18.00 uur. Toegang: €16,- voor volwassenen en €8,- voor kinderen (4-11 jaar).

Bezoekadres:
Stationsweg 166A, 2161 AM Lisse
Meer info: www.keukenhof.nl

Praktisch miniwoordenboek Nederlands – Pools

Het is volop lente en de zomer laat niet lang meer op zich wachten. We gaan daarom ook steeds vaker op stap. Soms is dat een gewone wandeling maar vaak ook een fietstocht. Een goed werkende fiets waarvan we de onderdelen kennen is hierbij natuurlijk niet weg te denken. Zie hieronder de benamingen van de belangrijkste elementen waarvan een fiets is gemaakt:

1. Voorwiel - Przednie koło
2. Band - Opona
3. Ventiel - Wentyl
4. Velg - Felga
5. Spaken - Szprychy
6. Naaf - Piasta
7. Voorvork - Przedni widelec
8. Spatbord - Błotnik
9. Cantilever rem - Hamulec mechaniczny typu "cantilever"
10. Koplamp - Reflektor
11. Kabels - Przewody
12. Remgrepen - Dźwignie hamulcowe
13. Stuur - Kierownica
14. Draaischakelaar - Obrotowy przełącznik
15. Stuurpen - Trzon kierownicy
16. Balhoofdlager - Mostek łożyskowy
17. Frame - Rama
18. Zadelpen - Sztyca
19. Zadel - Siedzonko
20. Achterdrager - Bagażnik tylny
21. Reflector met geïntegreerd achterlicht - Reflektor z zintegrowanym światłem tylnym
22. Achterwiel - Koło tylne
23. Derailleur - Przerzutka
24. Ketting - Łańcuch
25. Voorderailleur - Przednia przerzutka
26. Pedaal - Pedał
27. Crank - Korba
28. Voortandwielen - Przekładnie kół zębatych
29. Trapas - Suport
30. Kettingbeschermer - Osłona łańcucha

LITERAIRE JUWEELTJES

Laatste jeugdzomer VI

Het is winter, het is koud, logisch. Dat zal wel, maar ik kan me dergelijk koud weer nauwelijks herinneren, bij mij betekent winter op z'n best 1-2 graden Celsius (plus) en een vervelende vochtigheid, de rest valt mee. Het klimaat in Ierland is over het algemeen heel anders dan in Polen, maar dat is normaal – een andere geografische locatie en er valt niets te filosoferen, je moet er gewoon aan wennen, want anders bevries je. Maar dat is niet het ergste. Ik begin mij langzamerhand eenzaam te voelen, ik mis de pubs, de zorgeloze gesprekken over wedstrijden, van de ene of andere club, de commentaren over fout ingezette races, of de roddels over wat er in de kerk gebeurde zodra de eerwaarde het huwelijk aankondigde van miss O'Breddy, waar de helft van de stad verliefd op was en de tweede helft dit niet wilde toegeven, behalve ouderen, vrouwen en kinderen – hoewel we eigenlijk niet weten wiens hart zij nog heeft gebroken. Hoe dan ook, niemand van ons had een kans bij haar. Zij heeft een rijke zakenman uit de grote wereld gekozen en vertrok met hem ergens ver weg. Het is zaterdagavond, pikkedonker. Wat valt er te doen? Gelukkig heb ik wel een radio en TV in deze wildernis. Eigenlijk kijk ik geen televisie, niet echt een fan. Maar de kunstenares heeft mij overgehaald om naar de radio te luisteren, vooral op zaterdagavond wanneer ze het populaire muziekprogramma draaien, de zogenaamde hitparade. Dit bleek een goed advies te zijn. Een schot in de roos. En nu ben ik net verslaafd, waar ik ook ben, ik haast me naar huis om het programma niet te missen,

geleid door een zeer gevoelige man, met humor en charisma, en zijn stem klinkt net of deze speciaal voor de radio is gemaakt. Een echt mooie stem. Het is bijna 22:00 en in de achtergrond klinkt "Crying in the rain" van A-ha. Het voelt opeens zo zalig van binnen, er is iets ontwaakt wat lang sluimerend was. Het is bijna Kerstmis. Iedereen is druk met hun voorbereidingen en niemand heeft ergens tijd voor. Zelfs de kunstenares is al een paar dagen niet geweest, waar ik me eigenlijk niet zo druk om maak. Zij is gewoon hier en haar aanwezigheid is een deel van mijn nieuwe leven geworden, net als een huiskat die zijn eigen wegen heeft, die komt en gaat wanneer hij dat wil. In het begin irriteerde mij dat, ik vond dat zij net een zwam was, die op een gezonde boomstam groeit en samen met de sappen van de boom langzaam het leven eruit zuigt. Nu denk ik er niet meer zo over. Zij en dat onophoudelijke geklets van haar, het is gewoon zo. De kunstenares is gewoon zo, zij praat één keer per dag en verschijnt op de minst geschikte momenten, voor haar bestaan er geen sociale normen of vastgestelde tijden. Nee, nee, het is niet een gebrek aan cultuur, zij ziet dat anders, zij ziet dat door de ogen van een artiest. Mijn sceptische houding ten opzichte van haar ziet zij als een gebrek aan acceptatie en begrip voor haar gevoelige artistieke aard. Soms weet ik echt niet waar zij het over heeft. Ik laat haar gewoon praten, ik ben er nu al aan gewend, ik heb tenminste iemand waar ik mee kan praten in mijn vrije tijd, en om naar te luisteren, zelfs wanneer zij haar lange en zware monologen houdt. Maar ik heb veel van haar geleerd over kunst, en kunst is ongetwijfeld iets dat je niet kan weerstaan. De kunstenares is een kunsthistoricus van beroep, maar haar grote liefde is schilderen. Ze heeft altijd verhalen over schilders, beeldhouwers en hun werken. Nogal zwaar, maar altijd interessant en fascinerend.

Kerstavond, kleurrijke lampjes op kerstbomen, het kabaal van kinderen die cadeautjes openscheuren, omringd door geschenken van de Kerstman waar ze van droomden, gegil en herrie. Kreten van vreugde door de poppen, teddyberen, speelgoedauto's en wat hun hartje begeert. Een warm, feestelijk kerstdiner, wensen, vrolijke sfeer. Bij Mieciek en Karolek thuis ook. Zij geloven dat hun God is geboren – hun eigen Jezus, de Christus van Mieciek, Karolek en iedereen zoals zij, want Hij is ter wereld gekomen voor hen, geboren net als zij, arm en koud. God-Mens, het eigendom van hun hart, ziel en geest. En dit kun je horen, in de kerstliederen die overal te horen zijn. Hier in de Mazurië klinken ze helemaal anders, maar toch zo bekend, net zoals de kerstliederen die mijn moeder mij leerde toen ik klein was. De Kerstsfeer in Polen is prachtig, maar helaas niet bij mij thuis. Ik heb geen kerstboom en geen kerstdiner. Ik eet haastig iets aan een gedekte tafel, zoals iedere dag. Waarom? Zo is het nu eenmaal.

24 december, 17:49 uur in de stad Old Town in de buurt van Kilkenny was er een tragisch ongeluk, waarbij twee volwassenen en een meisje van ongeveer 8-10 jaar oud om het leven kwamen. Dit was het bericht dat elf jaar geleden in de lokale pers stond... Op kerstavond verloor ik de drie meest dierbare en geliefde personen.

Mama was altijd lief en met een lach op haar gezicht en ze had altijd tijd voor ons, ze las veel voor en vertelde interessante verhalen over mensen en paarden, door haar ben ik een paardenliefhebber geworden. Ze was een dierenarts.

Papa was altijd liever voor mijn zus en behandelde mij als een man, zonder onnodige, in zijn ogen, gevoeligheid. Maar hij was altijd eerlijk en ik weet zeker dat hij, op zijn eigen manier, van mij hield. Hij toonde nooit negatieve emoties ten opzichte van mij. Wanneer dat nodig was, gaf hij altijd advies en hielp hij mij. Hij was een koopman bij de "Dublin Ports Agency c.o.".

Mij zus Joasia was pas 9 jaar oud, veel jonger dan ik, zij was een mooi, slim en goed meisje. De juf op school prees onze "kleine Joan", zo noemde zij haar, altijd omdat ze zo goed leerde en graag andere kinderen hielp. Joasia had talent, zij tekende ongelofelijk vreemde dingen, maar die tekeningen van haar hadden niets te maken met gewone krabbels van kinderen, zij wist zelf niet hoe zij haar tekeningen moest omschrijven, maar zij voelde dat zij gewoon moest tekenen, iets trok haar in die richting. Ze was buitengewoon. Het ergste wat ik toen moest doen, was de identificatie. Ik moest het tegen mezelf opnemen. Ik moest oog in oog met de dood staan. Door de wanhoop die mij toen overviel, kon ik niet meer rationeel denken. Ik wilde niet meer leven. Meteen na de begrafenis eindig ik mijn leven – dacht ik, en zo besloot ik ook. In de sectiekamer was het doodstil. Want hoe moet die stilte zijn? Anders? In zo'n sombere plek? Ik zou zo meteen de drie meest dierbare mensen in mijn leven zien. Maar dit was slechts hun stoffelijk overschot. Nog een paar dagen geleden lachten en praatten we samen. We hadden plannen voor een lang leven samen. Papa, als een gezellige opa met een lange, grijze baard, met een horde kleinkinderen om zich heen, puffend uit zijn pijp, lachend met de kinderen en vol met grappen. Mama, als een matroneachtige oma, die cake met noten en rozijnen voor haar allerliefste kleinkinderen bakt, die wij allemaal zo lekker vonden, en vooral mijn vader en Joan. Papa hield van lekkers en Joasia had dat van hem geërfd. Joasia wilde een ster worden, zij had nooit gespecificeerd wat voor een ster, maar dat was het plan. Het is jammer dat alles wat ik nu over mijn familie zeg in de verleden tijd is vastgezet en dat dit onomkeerbaar is. In een ogenblik zijn ze slechts een herinnering geworden. Een warme, maar bittere herinnering. Ik keek naar hun gewonde lichamen, hun gezichten bevroren in een postume grijns. Het verdriet greep me naar de keel. Ik huilde niet, ik liet geen enkele traan. Ik kon nooit en kan nog steeds niet huilen, maar het huilen en jammeren van mijn ziel hoort waarschijnlijk iedereen rondom mij. Wellicht ben ik een slecht mens? Vandaag kan ik deze vraag nog steeds niet beantwoorden. En ik zal dit zo onbeantwoord laten, mijn leven zal dit zeker verifiëren en bepalen en de mensen om me heen zullen mij beoordelen.

Hoewel het menselijk oordeel of de mening van anderen over ons niet altijd een goede indicator is, want soms beoordelen echt slechte mensen goede mensen, volgens hun eigen slechte criteria, waardoor het beeld van een ander mens wordt verstoord. Laten we daarom voorzichtig zijn en laten we proberen om anderen niet te beoordelen als we zelf iets hebben dat een schaduw werpt op ons geweten. Een oude waarheid, maar nog steeds actueel. De tijd verstrijkt...

Wordt vervolgd.

Horloges

In deze uitgave van de „Pracus" wil ik de geachte lezer graag kennis laten maken met een van mijn interesses en tegelijkertijd mijn al bijna 30 jaar durende passie. Horloges – hier kan ik natuurlijk een aantal filosofische formules plaatsen over de verstrijkende tijd etc. maar dat ga ik niet doen. Want daar gaat het in dit schrijven niet om en dat was ook niet hetgeen wat mij aangestoken heeft om zich over te leveren aan dit buitengewoon avontuur. Waardoor ben ik zo geïnteresseerd in uurwerken? Voornamelijk door hetgeen wat zich in zo'n uurwerk bevindt maar ook door het exterieur ervan. Er zijn natuurlijk heel veel gewone horloges die mijn aandacht het minste trekken, maar er zijn ook horloges die op een buitengewone wijze zijn gebouwd en met mechanismes die wonderen der techniek genoemd kunnen worden. Het oudste en tegelijkertijd ook nog steeds het volmaaktste is het mechanisme van Le Locle welk gebruikt wordt in dure en elegante horloges. Dit mechanisme is zeer gecompliceerd, het is een soort miniatuur „perpetuum mobile" welk heel nauwkeurig de tijd weet weer te geven, bijna exact als moderne satelliet – en atoomklokken. Een ander minutieus aandrijfmechanisme is de zgn. Tourbillon. Horloges die uitgerust zijn

met dit loopwerk hoeft men niet eens op te winden, het is volstrekt voldoende als men deze regelmatig om zijn pols heeft zodat hij voort blijft lopen. Dit soort dure mechanismes worden meestal toegepast bij horloges van Zwitserse makelij. Zwitserland staat namelijk al een geruime tijd bekend als het thuisland van de meest exclusieve horloges en daarom heeft zich daar ook de elite van werelds beste producenten van horloges gevestigd. In Zwitserland worden zulke wonderen verwaardig als Patek Philippe, Vacheron Constantin of Ulysse Nardin, Jaquet Droz, Jaeger le Coultre, Breitling en Hublot maar ook populaire merken als Tissot, Omega of Rolex - die ook vrij duur zijn - doch toegankelijker dan de eerder genoemde. Nu we het toch over de naam „Patek Philippe" hebben wil ik hier iets meer over kwijt. Dit is namelijk een aangelegenheid waarop wij – Polen, best wel trots mogen zijn. Het is namelijk zo dat dit zeer exclusieve merk in Zwitserland is ontstaan, maar zijn oorsprong te danken heeft aan twee Poolse migranten en horlogemakers: Anton Norbert Patek en Franciscus Czapek. Ondanks het feit dat beide heren deelnemers waren aan de Novemberopstand in 1830 leerden ze elkaar pas als vluchteling in Zwitserland kennen. Beiden waren de (Russische) vervolgingen ontvlucht maar Anton Patek bleef zich inzetten voor een vrij en onafhankelijk Polen. Vermeldenswaardig is het feit dat hij dankzij zijn moed in 1831 van gewone soldaat bevorderd werd tot luitenant en onderscheiden werd met de Orde Virtuti Militari (Latijn voor: „voor militaire deugd") - de hoogste Poolse militaire onderscheiding voor moed in oorlogstijd! In 1844 mocht de firma Patek - Czapek hun horloges presenteren op een internationale tentoonstelling, daar ontmoette Antoni Patek een Franse horlogemaker genaamd Adriaen Philippe. Toen

het contract van Patek met Czapek ten einde liep ging de eerste een samenwerking aan met Philippe en dit was het begin van het tot op heden bestaande en gerenommeerde merk Patek – Philippe. In november 2016 is de Patek Philippe Ref. 1518 uit 1943 op een veiling in Genève voor ruim 10,2 miljoen Euro verkocht. Het is daarmee het duurste horloge dat ooit verkocht is. Niet verwonderlijk: dit model is gemaakt van roestvrij staal en heeft een ingebouwde eeuwigdurende kalender die automatisch schrikkeljaren herkent! Het horloge ging naar een verzamelaar wiens identiteit niet werd bekendgemaakt. Tot de eigenaren van een Patek Philippe, die wij wel kennen, behoren zulke persoonlijkheden als de koningin van het Verenigd Koninkrijk Victoria, haar echtgenoot - prins Albert, Walt Disney, Albert Einstein, Paus Johannes Paulus II, koning Victor Emmanuel III en… Jozef Stalin. Mijn bescheiden persoon heb ik maar niet benoemd, want ondanks het feit dat mijn collectie uit enkele duizenden exemplaren bestaat is het ook meteen een van de minst waardevolle verzamelingen – die geheel uit foto's bestaat :)

Ik hoop echter dat dit thema voldoende interesse heeft gewekt onder de geachte lezers en dat we hier een vervolg aan kunnen geven in de komende edities van ons blad!

Wojtek M.

Rechtstreeks uit het Recht

Ontvoering van kinderen naar het buitenland - rechten van ouders op basis van het Verdrag van Den Haag

Tegenwoordig is er een groeiend aantal relaties en huwelijken met personen van een andere nationaliteit. Het verplaatsen van deze gezinnen tussen de desbetreffende landen voor het onderhouden van contact met het thuisland en de wil om terug te keren naar het land van herkomst leidt vaak tot conflicten tussen de echtgenoten. In geval van een gezinsbreuk ontstaat er een groot probleem met betrekking tot de gezamenlijke uitoefening van het ouderlijk gezag. Het ontbreken van een overeenstemming tussen beide partijen kan de oorzaak zijn voor ontvoeringen van kinderen door ouders naar het buitenland. Er dient echter te worden opgemerkt dat een ouder die zijn kind ontvoert niet altijd machteloos is. Deze ouder kan namelijk gebruik maken van rechtsbijstand op basis van een speciale conventie.

Het belangrijkste juridische instrument dat in zijn geheel betrekking heeft op de kwestie van ontvoeringen door ouders in geval van het meenemen naar of vasthouden van een kind in een ander land is het Verdrag inzake de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen. Het onderwerp van het opgestelde document in Den Haag van 25 oktober 1980 is het garanderen van een onmiddellijke terugkeer van het kind naar het land waaruit het is ontvoerd en het garanderen van de uitoefening van directe zorg en het leggen van contacten in overeenstemming met de voorschriften van het desbetreffende land - verdragsluitende partij. Op dit moment heeft het rechtsbesluit betrekking op 97 landen, waaronder Polen en Nederland.

Het is de moeite waard aandacht te besteden aan de eisen die dienen te worden vervuld

om gebruik te kunnen maken van de rechten die worden aangeboden door het Verdrag. De bepalingen van het Verdrag, in de volksmond Haags Verdrag genoemd, zijn alleen van toepassing in geval van internationale ontvoeringen. Het is van essentieel belang dat beide landen, zowel het land waar het kind verbleef voordat het werd vastgehouden en ontvoerd en het land waarnaar het kind is ontvoerd of waar het wordt vastgehouden, het desbetreffende Verdrag hebben ondertekend. Een andere eis is dat het kind een vaste verblijfplaats dient te hebben in een van de verdragsluitende staten en tevens de vereiste leeftijd heeft. Deze akte heeft namelijk enkel betrekking op kinderen tot 16 jaar. Voor een daadwerkelijk terugkeer van het kind naar het desbetreffende land dient te worden aangetoond dat het meenemen van het kind onrechtmatig was. Voor een gelijke redenering van dit begrip bevat het Verdrag in artikel 3 een wettelijke definitie. Het meenemen of het vasthouden van een kind zal als ongeoorloofd worden beschouwd indien dit de rechten van iemand die verantwoordelijk is voor de uitvoering van zorg over het kind aantast, die goed was uitgevoerd of goed had kunnen worden uitgevoerd indien de ontvoering of het vasthouden van het kind niet had plaatsgevonden. Het is van belang dat het recht voor de uitvoering van zorg voortkomt uit dezelfde wet, een akkoord met rechtskracht in het licht van de wetgeving van de landen - partijen van de conventie of uit een rechterlijke of administratieve beschikking.

De meest effectieve resultaten van het Verdrag zijn te zien in situaties waarin het kind een vaste verblijfplaats heeft bij een van de ouders - meestal in geval van een echtscheiding of op basis van een opvoedplan. Moeilijkheden worden opgemerkt in zaken waarbij er helemaal geen verblijfplaats is vastgesteld of indien de ouders afwisselende zorg overeen zijn gekomen. In dergelijke gevallen wordt er vaak verwezen naar het recht van de ouders op persoonlijk contact met het kind of ouderlijk gezag. Tijdens het

contact voert de desbetreffende persoon namelijk persoonlijke zorg over het kind uit en het recht komt om die reden voort uit het overeenkomen van contact. Ouderlijk gezag betreft in het bijzonder de zorg over het kind en zijn vermogen, wat niet alleen wordt gerealiseerd door feitelijke handelingen - ondertekening van de aanvraag voor toelating tot een onderwijsinstelling, maar tevens door de mogelijkheid tot het nemen van beslissingen en het plannen van de toekomst van het kind, zoals bijvoorbeeld waar het kind dient te gaan wonen. Met andere woorden, zelfs indien in een echtscheidingsvonnis of in een opvoedplan niet staat beschreven bij welke ouder het kind zijn vaste verblijfplaats heeft na de scheiding, dan is het mogelijk gebruik te maken van het Verdrag dat betrekking heeft op het recht van persoonlijk contact met het kind of de uitvoering van het ouderlijk gezag, wat dient te worden opgevat als een mogelijkheid tot het gezamenlijk beslissen over belangrijke zaken met betrekking tot het kind, waarvan de woonplaats van het kind er een van is.

Hoe ziet de procedure eruit van de terugkeer van een ontvoerd kind? Het Verdrag verplicht ieder land een centrale autoriteit aan te wijzen voor de realisatie van eventuele verplichtingen. Bij een dergelijke autoriteit dient een verzoek te worden ingediend voor de terugkeer van het kind, bij voorkeur onmiddellijk, echter binnen een termijn van een jaar vanaf de dag van ontvoering van het kind. In Polen betreft een dergelijke autoriteit het ministerie van justitie. De taak van deze autoriteit is het ingediende verzoek over te dragen aan de centrale autoriteit van het land waar het kind wordt vastgehouden. Dit verplicht de autoriteiten in dat land tot het nemen van passende maatregelen. Een verzoek over de terugkeer van een kind kan zelfstandig worden opgemaakt. Het is echter makkelijker gebruik te maken van het daarvoor bestemde formulier, een bijlage aan de Haagse Conventie, waardoor het vermelden van noodzakelijke informatie niet wordt vergeten. De procedure alleen, met betrekking tot de terugkeer van het kind, hoeft niet het ontstaan van eventuele kosten voor de verzoeker te betekenen. Een voordeel van eerder genoemde is de snelheid, aangezien de voorschriften een termijn van zes weken aangeven voor het behandelen van het verzoek door een rechtbank van het land waar het kind naar is ontvoerd. In geval van het verstrijken van deze termijn en het ontbreken van een beslissing in deze zaak heeft de verzoeker of de centrale autoriteit het recht het opgeven van de reden voor vertraging te eisen.

De genomen beslissing zal niet altijd gunstig voor de verzoeker uitpakken. Er komen situaties voor waarin de rechtbank op basis van het Verdrag de terugkeer van het kind niet

GTV BUS
TRADITIE, KWALITEIT, PROFESSIONALITEIT

kan bevelen. In overeenstemming met art. 13 is een dergelijke situatie mogelijk in geval van een verhoogd risico voor de blootstelling van het kind aan lichamelijk of geestelijk gevaar. De rechterlijke of administratieve autoriteit kan eveneens weigeren een kind te laten terugkeren indien deze autoriteit van mening is dat de persoon of de instantie die de zorg over het kind verleend, niet het gezagsrecht tijdens de ontvoering of het vasthouden van het kind heeft uitgevoerd of toestemming heeft verleend of later die toestemming heeft gegeven voor het meenemen of vasthouden van het kind. Het weigeren het kind te laten terugkeren kan tevens ontstaan door het feit dat het kind zich inmiddels heeft aangepast aan de nieuwe omgeving en het niet eens is met de terugkeer, tenzij dit niet kan worden geaccepteerd als gevolg van de leeftijd of volwassenheid van het kind. Beslissingen die door de rechtbank worden genomen dienen in overeenstemming te zijn met de voorschriften inzake de bescherming van de rechten van de mens en de fundamentele vrijheden.

Kortom, het Verdrag van Den Haag geeft ouders de bescherming tegen de ontvoering van kinderen naar het buitenland. De daarin beschreven bepalingen verbinden de landen-partijen en verplichten tegelijkertijd de centrale autoriteiten tot het verrichten van handelingen voor de onmiddellijke terugkeer van het kind en daarbij dus ook de vaststelling van de verblijfplaats, het voorkomen van nieuwe bedreigingen of verdere schade aan de betrokken partijen en het garanderen van een vrijwillige terugkeer van het kind of het overeenkomen van een minnelijke schikking met betrekking tot het geschil. Er dient er echter rekening mee te worden gehouden dat het verlies van de natuurlijke omgeving of het gevoel van veiligheid en het verbreken van contact met de ouder negatief kan worden ervaren door het kind. In verband hiermee houden de desbetreffende autoriteiten altijd rekening met het belang van het minderjarige kind en wordt er onder andere een beslissing genomen op basis van het welzijn van het kind. Een ouder die zijn kind zonder toestemming van de andere ouder ontvoerd zal niet ongestraft blijven en de persoon van wie het gezagsrecht is aangetast kan rekenen op uitgebreide juridische bijstand.

ROBERT OFIARA
KANCELARIA ADWOKACKA

Pracunio

De Feestdagen gaan beginnen
en de lente komt,
ieder kind heeft een glimlach
op zijn mond.

Onze mama rent en bereid alles voor,
ze roept en zegt;
wel alle eieren beschilderen hoor!

Mama vult een mandje met
een schaap en een konijn,
o wat zal dit een leuke verassing zijn.

En zoals de traditie is,
zoeken wij samen met papa
verstopte eieren.

Wierszowisko

Het XVII Poëzie Festival voor Poolse Kinderen, welk op 2 april in Wijchen werd gehouden was wederom een enorm succes.

Niet alleen als het gaat om het bezoekersaantal maar vooral vanwege het hoge niveau van de optredens. De aanwezigen waren onder de indruk van de expressie, het talent en de creativiteit van de optredens die verzorgd werden door de jonge deelnemers.

De jury had dan ook een moeilijke taak om de winnaars aan te wijzen. Dit allemaal dankzij de organisatoren van het Forum Poolse Scholen in Nederland wiens inzet en werk veel lof verdienen. De XVIII editie van „Wierszowisko" vindt plaats op 18 maart 2018!

De uitslagen van Wierszowisko 2017:

Leeftijdscategorie 4-6 jaar:
I plaats - **Rozalia Bednarek**, Poolse School Locomotief in Amsterdam
II plaats ex eaquo - **Oliwer Weijers**, Poolse School in Nijmegen,
Patricia Wolny, Poolse School in Den Haag
III plaats - **Nathan Truś**, Poolse School in Tilburg
Pluim jury - **Vanessa Madej**, Poolse School in Breda
Pluim Levende Talen - **Raidon Hakim**, Poolse School in Schiedam

Leeftijdscategorie 7-9 jaar:
I plaats - **Oliwia Obadowska**, Poolse School Osstoja
II plaats - **Kevin Zwoinski**, Poolse School Osstoja
III plaats - **Bartłomiej Bruś**, Poolse School inTilburg
Pluim - **Ameke Fennema**, Poolse School Locomotief in Amsterdam
Pluim - **Oscar van der Haagen**, Poolse School Locomotief in Amsterdam
Pluim Levende Talen - **Maksymilian Kaczmarczyk**, Poolse School in Dordrecht

Leeftijdscategorie 10-13 jaar:
I plaats ex eaquo - **Barbara Walorska**, Poolse School Osstoja,
Klaudia Przybylska, Poolse School in Tilburg
II plaats - **Ernest Bragt**, Poolse School Osstoja
III plaats - **Klara Cyrys**, Poolse School Osstoja
Pluim Levende Talen - **Tom Altenburg**
Pluim UvA - **Barbara Walorska**

Groepsklassement:
I plaats – **Poolse School Osstoja**
II plaats – **Poolse School in Tilburg**
III plaats – **Poolse Schools in Schiedam**
De Beker van de Poolse Consul in Den Haag – **Poolse School Osstoja**

Meer op: www.wierszowisko.com en www.fpsn.nl

Wisten jullie dat...

...Koningsdag 2017 - op donderdag 27 april in Tilburg wordt gevierd?

Koningsdag, is een nationale feestdag in het Koninkrijk der Nederlanden ter ere van het staatshoofd. In alle delen van het Koninkrijk geldt dit voor de meeste werknemers als vrije dag en wordt het gevierd met verschillende festiviteiten, waaronder de vrijmarkten en het dragen van oranje kleding. 2013 was het laatste jaar waarin de feestdag op 30 april gevierd werd als Koninginnedag. Sinds 2014 heet de dag Koningsdag en wordt gehouden op 27 april, de verjaardag van koning Willem-Alexander. Traditioneel brengt de vorst op deze dag ook een ceremonieel bezoek aan een of meer gemeenten van het land. Dit jaar gebeurt dat in Tilburg!

...Maar wisten jullie dat Zijne Majesteit de Koning de harten van vele Nederlanders heeft weten te stelen?

Koning Willem Alexander heeft namelijk besloten om voor zijn 50ste verjaardag 150 jarigen uit te nodigen voor een feestelijk diner op vrijdagavond 28 april op het Koninklijk Paleis in Amsterdam!

...Wisten jullie dat dat nog niet alles is? Nee hoor, de Koning gaat verder: na het diner wordt het Paleis 50 uur (tot zondagavond 30 april om 24.00 uur) onafgebroken opengesteld voor het publiek. De gratis e-tickets zijn te bestellen via www.WA50.nl

Fot. www.nu.nl

Het Koninklijk Paar

Fot. www.paleisamsterdam.nl

Koninklijk Paleis in Amsterdam

Fot. www.paleishetloo.nl

De eetzaal op Paleis het Loo

a+z zwrot podatku

HOLANDIA
NIEMCY
AUSTRIA

Ozimek, ul. Częstochowska 15
Opole, ul. Kołłątaja 3/1
Racibórz, ul. Batorego 5/111
Strzelce Op. Pl. Żeromskiego 6
Olesno, ul. Małe Przedmieście 36
Gliwice, ul. Boh. Getta War. 9 /208 A
Krapkowice, ul. Opolska 9/2
Kędz.-Koźle, Al. Jana Pawła II 58

RZETELNA Firma
odwiedź nas i sprawdź aktualne promocje

ODBIERZ
ZWROT PODATKU
DODATEK ZORGTOESLAG
ŚWIADCZENIA EMERYTALNE
ROZŁĄKOWE
ZASIŁEK RODZINNY

W PAKIECIE TANIEJ
zwrot podatku z Holandii
cena 120 zł

jesteśmy z Wami od 2001 roku,
doświadczenie sprawia,
że ROZLICZAMY SKUTECZNIE

46-040 Ozimek ul. Częstochowska 15 | 77 4436191 | 607 842524 | biuro@azdoradztwo.pl | www.azdoradztwo.pl

Poolse sporen in Nederland

Vanwege de vele positieve reacties die binnen zijn gekomen naar aanleiding van de laatste uitgave van deze rubriek presenteren wij hierbij het vervolg van onze zoektocht naar Nederlandse sporen van het Wapen van Polen - de Witte Adelaar.

Fot. Marta&Wojciech Homik - Sound of Light Photography

***Het baretembleem van een van de soldaten van de 1e Poolse Pantserdivisie**/Orzełek żołnierza 1. Polskiej Dywizji Pancernej*

Fot. Redactie

Axel

Redactie:
N. Dedys, M. Lobos, M. Łukoszek, W. Malik, E. Smits, J. Zielezny

Samenwerking:
R. Bronder, P. van Brunschot, Marta&Wojciech Homik, I. Konikowska

Eindredactie en vertaling:
M. Kruszyński

Contact: redakcja@pracus.nl

Oplage: 3000

www.pracus.nl

Fot. Marta&Wojciech Homik - Sound of Light Photography

Bavel

pracuś.nl

Kwartalnik dla Was o Was

DODATEK SPECJALNY
PRACUŚ - HISTORIA

WIOSNA/LATO 2017

W tym numerze:

- Wydarzenia
- Rozmówki
- Moje hobby
- Kącik literacki
- Prosto z Prawa
- Czy wiecie, że...
- Polskie ślady w Holandii

IDEALNA KOMBINACJA MIĘDZY PRACĄ I POBYTEM W HOLANDII

uitzendbureau

PRACA TYMCZASOWA W NAJLEPSZYM WYDANIU!

Od redakcji

Drodzy Czytelnicy,

Wiosna anno 2017 trwa w najlepsze. Dla Polonii holenderskiej rozpoczęła się ona oczywiście wraz z 9. Polską Wiosną Filmową.

To ważne wydarzenie promujące polską kulturę oraz dorobek artystyczny, organizowała Scena Polska w Holandii z naszą pomocą. Pokazem otwierającym festiwal polskich filmów w Holandii był ostatni film Andrzeja Wajdy - „Powidoki". Film opowiada historię malarza Władysława Strzemińskiego, którego postawa stanowiła inspirującą figurę oporu przeciw władzy chcącej odebrać mu swobodę ekspresji. „Powidoki" to jednak nie tylko portret antykomunistycznego buntownika, to również symboliczne podsumowanie kariery Andrzeja Wajdy oraz rozliczenie ówczesnej generacji artystów z przeszłością.

Filmem zamykającym festiwal w dniu 9 kwietnia był „Wołyń" Wojtka Smarzowskiego. Dzieło to wzbudziło spore poruszenie w Polsce oraz u naszych najbliższych sąsiadów. Jest bowiem świadectwem tragicznych wydarzeń, które miały miejsce na Kresach wschodnich przedwojennej Polski. Nikogo nie zdziwi zatem dodatek do kwartalnika Pracuś – HISTORIA zatytułowany „Nie tylko Wołyń". Pragniemy bowiem czytelnikowi zarówno polskiemu, jak również naszym holenderskim odbiorcom, przybliżyć tamte straszne czasy i wydarzenia. Piękny krajobraz, jaki znajduje się na okładce również nie jest dziełem przypadku. Jest to bowiem zdjęcie symbolizujące zbliżający się miesiąc lipiec oraz przedstawiające już niezbyt często spotykane łany lnu. Lipiec to miesiąc kwitnienia lnu, dlatego kwiat tej rośliny – powszechnie uprawianej na Kresach przed II Wojną Światową, używanej przez rolników w gospodarstwie domowym – symbolicznie przywołuje pamięć o tamtych wydarzeniach. Kwiat lnu kwitnie niezwykle krótko, zazwyczaj pół dnia, dlatego symbolizuje przerwane życie tysięcy ofiar. Len to cierpliwość, czystość, prostota, ale też niewinność – podstawowy przymiot osób dotkniętych przemocą. Roślina kwitnie na niebiesko. Kolor ten w psychologii barw oznacza wytrwałość, więc uosabia ludzi, którzy od lat zabiegają o przywrócenie pamięci o ludobójstwie. Len leczy rany, alegorycznie więc przypomina o upływie czasu, który zabliźnia rany fizyczne oraz psychiczne, koi cierpienia. Kresy to jednak nie tylko przeszłość, Kresy to kraina nadal zamieszkiwana przez Polaków oraz osoby polskiego pochodzenia. Ci często starsi ludzie znajdują się w trudnej sytuacji życiowej i żyją w zapomnieniu - dlatego potrzebują naszego wsparcia. Nie tylko oparcia moralnego ale przede wszystkim realnego wsparcia finansowego. Dlatego też nawiązaliśmy współpracę ze Stowarzyszeniem „Odra-Niemen" z Wrocławia. Stowarzyszenie to już od 2010 roku jest organizatorem wielu ważnych inicjatyw i projektów kresowych, polonijnych, historycznych i edukacyjnych.

Jednym z nich jest akcja charytatywna, pod nazwą **Rodacy - Bohaterom**, polegająca na zbieraniu żywności oraz chemii gospodarczej dla kresowych środowisk kombatanckich oraz polonijnych na Litwie, Łotwie, Białorusi, Ukrainie, Mołdawii i Rumunii. Zapraszamy wszystkich do przyłączenia się do zbiórki darów wielkanocnych, która trwa do 30 - 04 - 2017, bądź o bezpośrednie wsparcie finansowe na specjalne konto akcji. Nie bądźmy obojętni ich losem i wesprzyjmy naszych Rodakow na wschodzie choćby tylko symboliczną sumą!

W dalszej części kwartalnika znajdziecie jak zawsze szereg aktualnych tematów i wydarzeń z kraju i zagranicy. Niniejszym zapraszamy do lektury stałych rubryk takich jak „ Rozmówki", „Moje hobby" czy też „Prosto z Prawa". Poznacie również kolejne „Polskie ślady w Holandii" oraz dalsze losy powieści o emigrancie. Tradycyjnie kącik dla dzieci oraz „Czy wiecie, że..."

Marcin Kruszyński
Redaktor naczelny

POLITYKA: Polska pani premier w Holandii

Wśrodę 8 lutego pani premier RP Beata Szydło przyjechała z oficjalną wizytą do Holandii. Wizyta odbyła się na zaproszenie premiera holenderskiego rządu Marka Rutte. Najważniejszymi tematami spotkania obydwóch polityków była przyszłośc Unii Europejskiej, polsko-holenderskie stosunki dwustronne oraz kwestie dot. bezpieczeństwa.

Fot. KPRM

Podczas wizyty w Holandii odbyło się także oficjalne spotkanie z przedstawicielami kulku organizacji polonijnych, które odbyło się w polskiej ambasadzie, w Hadze.

Pani premier osobiście pogratulowała trzem Polakom: Jakubowi Białasowi, Mariuszowi Niwie i Krzysztofowi Gurażdzie za bohaterską postawę i pomoc okazaną policji podczas ratowania ojca z dwójką małych dzieci przed utopieniem. Zdarzenie miało miejsce w styczniu tego roku w miejscowości Bovenkarpsel.

W czasie tego spotkania nastąpiło również odznaczenie dwóch osób szczególnie zasłużonych dla upamiętnienia wkładu jaki wnieśli polscy żołnierze w wyzwolenie Holandii: pana Eugeniusza Kowalskiego– syna polskiego weterana (Krzyżem Kawalerskim Orderu Zasługi RP) oraz ks. Sławomira Klima SChr – proboszcza Polskiej Parafii w Bredzie (Krzyżem Kawalerskim Orderu Odrodzenia Polski).

Fot. KPRM

Fot. Izabela Kucmin-Bemelmans

Z KRAJU: Bison Drawsko 2017

Wpobliżu miasteczka Drawsko Pomorskie, na północy Polski odbyły się w lutym ćiwiczenia bojowe Bison Drawsko 2017.

W tych spektakularnych i trwających 6 tygodni ćwiczeniach wzięło udział 4500 żołnierzy NATO. W tym aż 3600 żołnierzy z Holandii oraz 900 z Polski, Niemiec, Estonii, Kanady i Stanów Zjednoczonych. Ze względu na to, że Holendrzy wystawili najwięcej żołnierzy, to właśnie dowódca 43. Brygady Zmechanizowanej – Generał Jan Swillens objął dowodzenie nad całym zgrupowaniem bojowym. Dodajmy, że ćwiczenia te były jednymi z największych (od wielu lat) w jakich brała udział armia holenderska. Kolejny wspaniały przykład ścisłych związków istniejących pomiędzy Polską i Holandią również na tym terenie!

Fot. www.drawsko.pl

SPORT: International Winter Cup 2017

Ponad 700 sympatyków piłki nożnej oraz amatorów rozrywki odwiedziło 25 lutego wspaniały obiekt sportowy T - Kwadrat w Tilburgu. Wszystko to z powodu odbywającego się VI już Finału Domek.nl **International Winter Cup** - wielkiego piłkarskiego święta zorganizowanego przez Fundację Białe Orły. Oprócz emocji sportowych towarzyszyły nam również inne atrakcje, m.in. występy artystyczne „S&S", „ROGER MARTIN MALUGA", „CZEKON – ŁYSY – KUDŁATY" i wielu innych. Do gry o prymat najlepszej drużyny turnieju stanęło 30 zespołów seniorskich z Belgii, Holandii oraz Niemiec. Po bardzo zaciętej rywalizacji na boiskach, do finału dotarły drużyny Laudam z Holandii oraz Gate 010 z Belgii. Zawodnicy obu drużyn prowadzili bardzo wyrównaną walkę, niestety zwycięzca mógł być tylko jeden. Tym razem najlepszą drużyną VI Edycji Finału Domek.nl International Winter Cup została drużyna **Gate 010,** otrzymując nagrodę w wysokości €500. Drugie miejsce przypadło wcześniej wspomnianemu **Laudam-owi**. Miejsce trzecie miejsce wywalczył **FC Sokół Bruksela BXL 1** a czwartą lokatę uzyskała drużyna **FC Sokół Bruksela BXL 2**.

Wszystkie drużyny, które znalazły się na podium zostały dodatkowo hojnie obdarowane nagrodami ufundowanymi przez jednego z głównych sponsorów - firmę POWER PROTEIN. Najlepszym zawodnikiem turnieju bezapelacyjnie uznany został Puchi Criol z drużyny Gate 010. Najlepszym bramkarzem jednogłośnie wybrany został **Tomasz Kokoszko** zawodnik FC Sokół Bruksela BXL 1.

Nagrodę Fair Play ufundowaną przez szkołę językową UTP, za wspaniałą postawę podczas turnieju i grę według wszystkich zasad Fair Play, otrzymała drużyna **Białe Orły** z Tilburga.

Fot. I. Konikowska – Studnia Obrazów

Wszystkim laureatom serdecznie gratulujemy i zapraszamy na:

Quo vadis Polonia?

Według aktualnych danych CBS (Centralne Biuro Statystyczne) w Holandii pracuje 362.330 obywateli z państw UE. W tej grupie znajduje się około 120.000 osób zatrudnionych przez agencje pośrednictwa pracy zrzeszone w ABU i NBBU. Ci tzw. tymczasowi migranci zarobkowi wnoszą niezastąpiony wkład w rozwój holenderskiej gospodarki. Pracownicy tymczasowi pracują głównie w sektorach, w których ciężko jest znaleźć pracowników z Holandii. W ten sposób przyczyniają się do utrzymania oraz rozwoju produkcji i exportu. Sondaż przeprowadzony na zlecenie ABU i NBBU wskazuje również na to, że więzi łączące pracowników tymczasowych z holenderskim społeczeństwem są coraz silniejsze. Zapraszamy zatem do zapoznania się z podstawowymi faktami dot. tymczasowej migracji zarobkowej w Holandii.

LICZBY

KRAJ POCHODZENIA: TOP 5

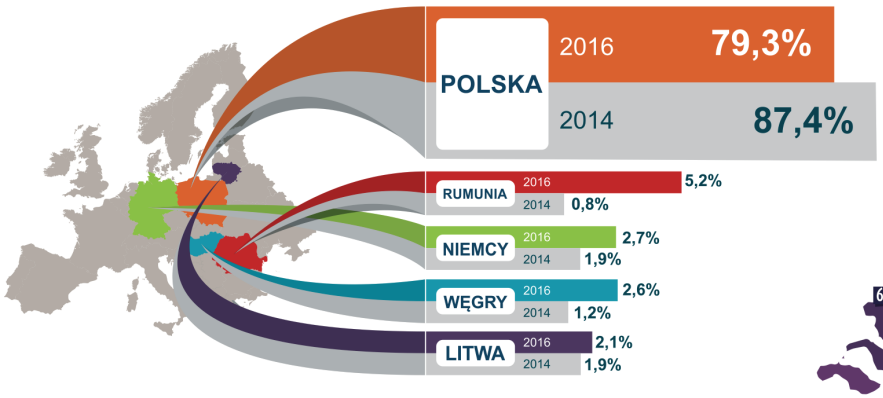

GDZIE PRACUJĄ?

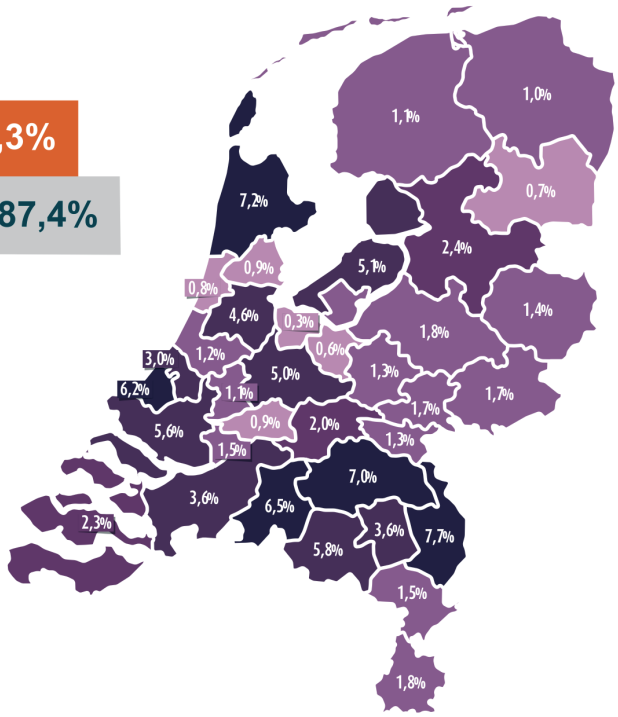

UDZIAŁ W SEKTORACH GOPODARKI: TOP 6

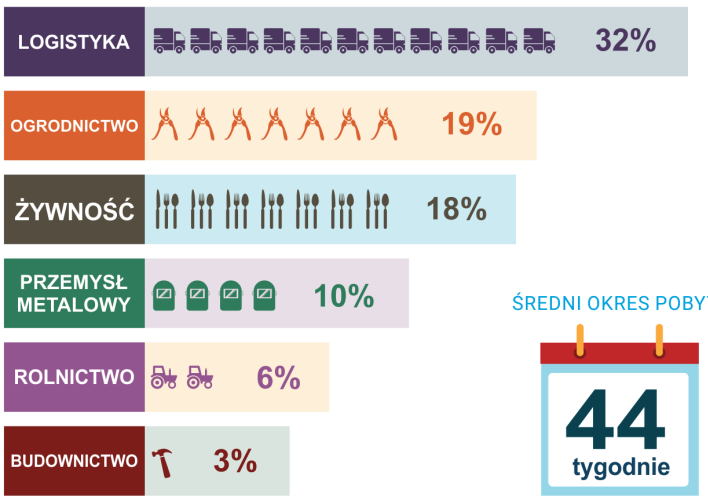

ŚREDNI OKRES POBYTU

CZAS NIEPRZERWANEGO POBYTU W HOLANDII

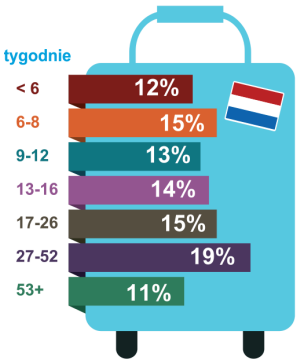

RODZAJ UMOWY

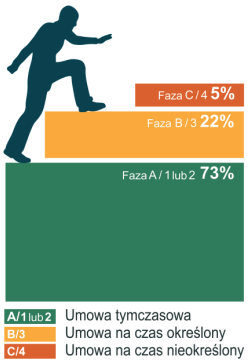

KULTURA: „Trylogia” przełożona na język holenderski

„Trylogia” Henryka Sienkiewicza (1846-1916) była pierwszy raz publikowana w latach osiemdziesiątych 19go wieku. Od tego czasu była tłumaczona na 36 języków z całego świata, ale jak dotąd jeszcze nigdy w całości na język Holenderski. W zeszłym roku się ukazało się to 37. „brakujące” tłumaczenie, które powstało przede wszystkim z chęci tłumacza aby umożliwić swoim dzieciom i wnukom w Holandii przeczytanie tego wspaniałego dzieła.

W dniu 24 marca 2017 odbył się promocyjny wieczór na ten temat w ambasadzie RP w Hadze, zorganizowany przez Polsko-Niderlandzkie Stowarzyszenie Kulturalne przy współpracy ambasady. Tłumacz, Michał Rozdeiczer - Kryszkowski, przedstawił prezentację, (szczególnie obecnym Holendrom) tłumacząc miejsce, jakie Trylogia zajmuje w Polskiej literaturze i w sercach Polaków, a także historyczne tło w momencie pisania Trylogii oraz w siedemnastym wieku, w którym rozgrywa się akcja powieści. Obecna była też prawnuczka Sienkiewicza, która specjalnie na tę okazję przyjechała do Holandii.

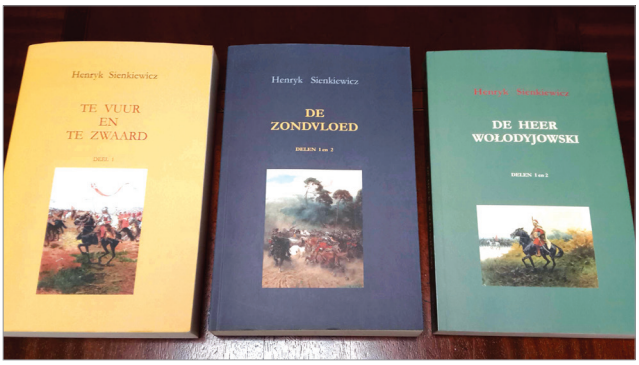

Polakom wiadome jest, że Sienkiewicz napisał Trylogię by rodakom, żyjącym pod zaborami, dodać otuchy – „dla pokrzepienia serc”. Wydanie tego tłumaczenia jest realizowane w małym nakładzie. Włączona jest mapa Polsko-Litewskiej Republiki Dwóch Narodów z 17go wieku, z zaznaczonymi miejscami omawianymi w książce. Poza tym jest krótki opis organizacji państwowej, jako republiki z królem i sejmem na czele. Wiele odnośników objaśnia użyte nazwy czy historyczne fakty, oraz użyte inne języki jak łacina, ruski czy turecki.

Tłumaczenie składa się z 8 części:

Ogniem i Mieczem część 1	– 420 stron
Ogniem i Mieczem część 2	– 408 stron
Potop część 1 i 2	– 428 stron
Potop część 3	– 300 stron
Potop część 4	– 224 stron
Potop część 5 en 6	– 379 stron
Pan Wołodyjowski część 1 i 2	– 326 stron
Pan Wołodyjowski część 3	– 223 stron
CAŁOŚĆ:	**2708 stron**

Zainteresowani mogą zamówić egzemplarz Trylogii przez email: m.rozdeiczer@upcmail.nl
Koszty zakupu: €65,- plus koszt przesyłki (w Holandii €7,-).

Lebara
Ultraszybki Internet
4G
pakiety
1 GB = €15
3 GB = €25
5 GB = €35
Lebara mobile
Telefon i karta SIM gotowe? Sprawdź to wysyłając SMS-a o treści 4G pod numer 8800
lebara.nl/pl
NL0166P_1a
Środki do wykorzystania pozostają ważne do 30 dni od chwili aktywacji. Pakiet nie jest automatycznie odnawiany. Produkty Lebary są przeznaczone do użytku osobowego i nie mogą być używane do celów komercyjnych. Niniejszy tekst nie daje podstawy do nabycia jakichkolwiek praw. Może on podlegać zmianom oraz zawierać błędy. Szczegółowe warunki oraz stawki dostępne są na lebara.nl/pl.

Pracuś.nl poleca

Keukenhof

Holandia nieodłącznie kojarzy się z tulipanami. Szczególnie widoczne jest to wiosną, kiedy rozległe pola pokryte są po horyzont kolorowymi łanami kwitnących tulipanów i innych kwiatów. Jesli chcielibyście oglądnąć owe słynne holenderskie tulipany w pełnej krasie, to zapraszamy do miejsca nazywanego Keukenhof. W miejscowości Lisse, niedaleko Amsterdamu, Hagi i Lejdy, każdego roku wiosną, podwoje otwiera jeden z największych w Europie ogrodów kwiatowych (obszar ponad 32 hektarów).

Dla gości przygotowano masę atrakcji. Na terenie ogrodów tematycznych (np. japoński, historyczny, muzyczny, etc.), wśród kilometrów alejek i pawilonów ogrodowych, między kwitnącymi krzewami, pośród drzew, w sąsiedztwie niezliczonych kanałów i sadzawek, oczy zwiedzających cieszy morze tulipanów, narcyzów, hiacyntów, róż i lilli.

Dlatego warto znaleźć czas, by zjawić się tutaj w kwietniu lub maju, kiedy to przypada okres kwitnięcia wszystkich roślin. Co roku sadzi się w ogrodzie ponad 7 milionów cebulek. Ogród został założony w 1949 roku, z inicjatywy władz pobliskiej Lejdy. Za dostarczenie cebulek co roku odpowiada ponad 100 firm „produkujących" kwiaty, dla których ogród stanowi żywą reklamę. Istnieje również możliwość zakupienia na miejscu wszystkich wystawianych w ogrodzie cebulek, jak i kwiatów.

Skąd pochodzi sama nazwa Keukenhof? Tereny dzisiejszego ogrodu stanowiły w XV wieku część posiadłości księżnej Jakobiny Bawarskiej, która miała jakoby zbierać tutaj zioła do zamkowej kuchni – stąd nazwa – „Ogród kuchenny".

Przez ostatnie 64 lata ogród w Keukenhof zwiedziło 50 milionów turystów!

Obecnie jest to miejsce odpoczynku, ale także miejsce wystaw, koncertów, prezentacji sztuki w pełnym tego słowa znaczeniu. Lecz przede wszystkim pozostaje miejscem, w którym możemy na łonie natury obcować z pięknem, ładując swoje "akumulatory" na cały rok ciężkiej pracy. To jedno z kilku miejsc w Niderlandach, które koniecznie należy zwiedzić! Warto tu również nadmienić, że tegoroczną tematyką parku jest „Dutch Design". Sezon 2017 w Keukenhof rozpoczyna się 23 marca i kończy 21 maja.

Godziny otwarcia: 8.00 do 19.30 (kasy do godziny 18.00) Wstęp: €16,- dla dorosłych oraz €8,- dla dzieci (4-11 lat).

Adres: Stationsweg 166A, 2161 AM Lisse

Więcej informacji: www.keukenhof.nl

Rozmówki Holendersko – Polskie

Wiosna trwa w najlepsze, a lato zbliża się wielkimi krokami. Coraz chętniej wychodzimy na spacer czy na przejażdżkę. Sprawny rower, oraz znajomość nazw podstawowych części zdecydowanie przyda się w tym czasie. Poniżej znajdziecie opis poszczególnych elementów z jakich składa się rower:

1. Przednie koło - Voorwiel
2. Opona - Band
3. Wentyl - Ventiel
4. Felga - Velg
5. Szprychy - Spaken
6. Piasta - Naaf
7. Przedni widelec - Voorvork
8. Błotnik - Spatbord
9. Hamulec mechaniczny typu "cantilever" - Cantilever rem
10. Reflektor - Koplamp
11. Przewody - Kabels
12. Dźwignie hamulcowe - Remgrepen
13. Kierownica - Stuur
14. Obrotowy przełącznik - Draaischakelaar
15. Trzon kierownicy - Stuurpen
16. Mostek łożyskowy - Balhoofdlager
17. Rama - Frame
18. Sztyca - Zadelpen
19. Siedzonko - Zadel
20. Bagażnik tylny - Achterdrager
21. Reflektor z zintegrowanym światłem tylnym - Reflector met geïntegreerd achterlicht
22. Koło tylne - Achterwiel
23. Przerzutka - Derailleur
24. Łańcuch - Ketting
25. Przednia przerzutka - Voorderailleur
26. Pedał - Pedaal
27. Korba - Crank
28. Przekładnie kół zębatych - Voortandwielen
29. Suport - Trapas
30. Osłona łańcucha - Kettingbeschermer

LITERAIRE JUWEELTJES

Ostatnie lato młodości VI

Jest zima, jest zimno, logiczne. Niby tak, lecz ja od dawna nie pamiętam takich mrozów, u mnie zima jak dotąd to góra 1 – 2 stopnie Celsjusza na plusie i dokuczliwa wilgoć, reszta do zniesienia. W ogóle klimat Irlandii jest zupełnie inny niż Polski, ale to normalne – różnica położenia geograficznego i nie ma co filozofować, trzeba przywyknąć, bo inaczej się zamarznie. Ale nie to jest najgorsze, zaczyna mi powoli doskwierać samotność, tęsknota za pubami, za gwarem beztroskich rozmów o meczu tego czy innego klubu, za komentowaniem źle obstawionych gonitw, albo plotek o tym, co się działo w kościele jak wielebny ogłosił zapowiedzi panny O'Breddy, w której kochało się pół miasteczka, a drugie pół wstydziło się do tego przyznać, nie licząc staruszków, kobiet i dzieci – choć tak naprawdę, to do końca nie wiadomo komu jeszcze złamała serce. Tak czy owak, nikt z nas nie miał u niej szans. Wybrała bogatego biznesmena z wielkiego świata i wyjechała z nim gdzieś daleko.

Jest sobota, wieczór, ciemnica jak diabli. I co tu robić? Dobrze, że choć w tej mojej głuszy jest radio i TV. Telewizji jakoś nie oglądam, nie przepadam. Ale za to pani artystka namówiła mnie do słuchania, zwłaszcza w sobotnie wieczory, popularnej tu audycji muzycznej zwanej "Listą Przebojów". Rada okazała się słuszna. Strzał w dziesiątkę. Więc teraz tak mnie to wciągnęło, że gnam do domu, gdzie bym nie był, żeby nie przegapić kolejnej audycji prowadzonej przez człowieka o wielkiej wrażliwości, z poczuciem

humoru i z charyzmą. Jego głos brzmi jakby został specjalnie stworzony do i dla radia. Lubię ten głos. Dobiega 22:00, w tle leci A-ha i ,,Crying in the rain,, Zrobiło mi się jakoś błogo na duszy, obudziło się coś, co dawno zostało uśpione. Niebawem Święta. Gorączka, przedświąteczna krzątanina, nikt na nic nie ma czasu. Nawet pani artystka nie zagląda od kilku dni, co mnie właściwie zbytnio nie martwi. Ona po prostu tu jest i swoim byciem wrosła już w moje nowe życie, na zasadzie domowego kota, który chadza własnymi ścieżkami, przychodzi i odchodzi kiedy chce. Irytowało mnie to z początku, uważałem ją za hubę, która przyrasta do zdrowego pnia drzewa i zabiera mu życie, sącząc powoli jego żywiczne soki. Teraz już tak nie myślę. Ona i ta jej nieustająca paplanina, ona po prostu taka jest. Pani artystka tak ma, że mówi raz dziennie i zjawia się w najmniej odpowiednim momencie, dla niej nie istnieją normy społeczne i określone pory. Nie, nie, to nie brak kultury, ona to widzi inaczej, widzi oczami artysty. Moje sceptyczne nastawienie do niej odbiera jako brak akceptacji i zrozumienia wrażliwego tworzywa artystycznego. Czasami za nic, nie wiem co ona do mnie mówi. Niech mówi, co chce, przyzwyczajam się do tego, przynajmniej w wolnej chwili mam do kogo usta otworzyć. A i posłuchać, nawet, gdy pani artystka wygłasza swoje przydługie i ciężkawe monologi. Sporo się jednak od niej dowiedziałem o sztuce. Przyznać trzeba, że sztuka to materia, której nie można się oprzeć. Pani artystka jest z zawodu historykiem sztuki, a malarką z zamiłowania. Choć ciężkie, to ciekawe i zajmujące ma opowieści o malarzach, rzeźbiarzach i ich dziełach.

Wigilia, kolorowe światełka na choinkach, gwar dzieciaków rozrywających papier okrywający ich wyśnione podarunki od Świętego Mikołaja, piski i wrzawa. Okrzyki radości z otrzymanych lalek, misiów, samochodzików i czego tylko dusza zapragnie. Ciepła, uroczysta kolacja wigilijna, życzenia, podniosła atmosfera. W domu Miećka i Karolka też. Oni uważają, że narodził się ich Bóg - Jezus osobisty, Chrystus Miećków i Karolków, albowiem Przyszedł na Świat dla nich, zrodzony tak jak oni, w ubóstwie i chłodzie. Bóg-Człowiek, własność ich serc, dusz i umysłów. Nawet słychać to teraz, kiedy roznosi się po okolicy śpiew kolęd. Tu na Mazurach brzmią one zupełnie inaczej, choć całkiem znajomo, podobnie do tych, których w dzieciństwie uczyła mnie mama.

Piękna jest aura Świąt polskich ale niestety, nie w moim domu. Nie mam choinki, nie mam kolacji wigilijnej. Jem coś spiesznie przy stole zastawionym, jak co dzień. Dlaczego? Bo tak już jest.

24 grudnia o godzinie 17:49, w miejscowości Old Town, nieopodal Kilkenny doszło do tragicznego wypadku, w którym zginęły dwie osoby dorosłe i dziewczynka w wieku około 8-10 lat. Taki komunikat jedenaście lat temu podała lokalna prasa…

W wigilię straciłem trzy najbliższe, ukochane osoby. Mama, zawsze dobra i uśmiechnięta, nigdy nie żałowała dla nas swego czasu, dużo nam czytała i opowiadała ciekawe rzeczy o ludziach i koniach, ona zaraziła mnie końską pasją. Była lekarzem weterynarii.

Tata bardziej faworyzował siostrę, a mnie traktował jak mężczyznę, bez zbędnych jego zdaniem czułości. Zawsze jednak był sprawiedliwy i po swojemu na pewno mnie kochał. Nigdy nie okazywał wobec mnie żadnych złych emocji. Kiedy trzeba było służył radą i pomocą. Był handlowcem w "Agencji Portów Dublin c.o."

Moja siostra Joasia miała zaledwie 9 lat, sporo ode mnie młodsza. Była śliczną, mądrą i grzeczną dziewczynką. Pani w szkole chwaliła naszą "małą Joan", bo tak zawsze o niej mówiła, za to, że dobrze się uczy i chętnie pomaga innym dzieciom. Joasia miała talent, rysowała przedziwne rzeczy, ale w tych jej rysunkach nie było nic ze zwykłych dziecięcych bazgrołów, ona sama nie umiała tego nazwać, ale przeczuwała, że musi rysować, bo coś ją do tego skłania. Była niezwykła.

Najgorsze, co mnie czekało w tamtej chwili, to identyfikacja. Musiałem zmierzyć się sam ze sobą. Musiałem stanąć oko w oko ze śmiercią. Rozpacz, jaka mnie wtedy ogarnęła, zasłoniła wszelkie przejawy racjonalnego myślenia. Nie chciało mi się żyć. Zaraz po pogrzebie skończę ze sobą – pomyślałem i tak postanowiłem. W prosektorium panowała grobowa, nomen omen, cisza. Bo jaka ma być ta cisza? Inna? W tak ponurym miejscu? Za chwilę miałem ujrzeć trzy najukochańsze w moim życiu istoty. Ale były to już tylko ich doczesne szczątki. Jeszcze kilka dni temu śmialiśmy się i rozmawialiśmy. Planowaliśmy długie lata naszego życia. Tata, jako rubaszny dziadek z długą, siwą brodą, oblepiony gromadką wnucząt, miał pykając fajkę chichotać z dzieciakami i pleść im zabawne żarciki. Mama, jako stateczna babcia, miała piec dla ukochanych wnuczków ciasto z bakaliami, które tak uwielbialiśmy wszyscy, a tata i Joan najbardziej. Tata był wielkim łasuchem, a Joasia odziedziczyła to po nim w genach.

Joasia miała zostać gwiazdą, bliżej nie określiła nigdy jaką gwiazdą, ale taki miała plan. Szkoda, że wszystko co mówię teraz o mojej rodzinie, jest już zamknięte i zaklęte w czasie przeszłym i nieodwracalnym. Oni stali się w jednej chwili jedynie wspomnieniem. Ciepłym, choć cierpkim wspomnieniem. Spojrzałem na ich poranione ciała, na twarze zastygłe w pośmiertnym grymasie. Żal ścisnął mnie za gardło. Nie uroniłem ani jednej łzy. Nie umiałem i nie potrafię płakać, choć wycie i skowyt mojej duszy, słyszeli pewnie wszyscy dookoła.

Może jestem złym człowiekiem? Dziś jeszcze nie umiem odpowiedzieć na to pytanie. I pozostawię je bez odpowiedzi, na pewno życie zweryfikuje mnie i określi, a ludzie wokół mnie ocenią.

Choć z tą ludzką oceną czy opinią innych o nas jest różnie, bo niekiedy prawdziwie źli ludzie oceniają tych dobrych, według swoich złych kryteriów, zniekształcając tym samym obraz drugiego człowieka. Bądźmy zatem ostrożni i starajmy się nie oceniać nikogo, jeśli sami mamy coś, co kładzie się cieniem na naszym sumieniu. Taka stara prawda i wciąż jeszcze aktualna. Czas płynie.

CDN.

Zegarki

Chciałbym w tym wydaniu „Pracusia" podzielić się z gronem czytelników tym, co mnie interesuje i co jednocześnie stało się moją pasją trwającą niemal 30 lat. Zegarki - mógłbym w tym miejscu napisać kilka filozoficznych formułek na temat upływającego czasu, ale nie zrobię tego, bo nie o to chodzi w tym wpsie i nie to zachęciło mnie do tego, aby oddać się tej nad wyraz ciekawej przygodzie. Co w takim razie interesuje mnie w czasomierzach? Otóż przede wszystkim i wnętrze i wygląd zewnętrzny.

Są zegarki proste w budowie i na tych skupiam najmniej swojej uwagi, ale są zegarki, ktore zbudowane są w sposób niezwykły, ich mechanizmy to istne cuda techniki. Najstarszym i jednocześnie wciąż najdoskonlszym układem jest mechanizm Le Locle stosowany w drogich i eleganckich zegarkach. Mechanizm ten jest bardzo skomplikowany, to takie miniaturowe perpetuum mobile, które nadzwyczaj dokładnie odmierza czas, prawie tak samo jak dzisiejsze zegary satelitarne czy atomowe. Kolejnym precyzyjnym układem napędowym w zegarkach mechanicznych jest tzw. Tourbillon. Zegarka wyposażonego w ten mechanizm nie trzeba nawet nakręcać, wystarczy nosić go tylko regularnie na nadgarstku aby się nie zatrzymał. Najczęściej takie drogie mechanizmy posiadają zegarki szwajcarskie. Szwajcaria już dawno została uznana za ojczyznę najlepszych czasomierzy, więc tam skupiona jest cała światowa elita „producentów". Tam powstają takie cuda jak Patek Philippe, Vacheron Constantin czy Ulysse Nardin, Jaquet Droz, Jaeger le Coultre, Breitling lub Hublot oraz bardziej popularne takie jak Tissot, Omega czy Rolex, które choć są drogie, to jednak bardziej przystępne niż te wyżej wymienione. A skoro pojawiła się już nazwa „Patek Philippe" to chciałbym powiedzieć, iż my – Polacy, mamy kolejny powód do dumy. Otóż ta ekskluzywna marka powstała co prawda w Szwajcarii, ale stworzyli ją dwaj polscy zegarmistrze - emigranci, a mianowicie Antoni Norbert Patek oraz Franciszek Czapek. Obydwaj panowie spotkali się dopiero w Genewie, choć byli uciekinierami zbiegłymi z Polski, po Powstaniu Listopadowym 1830 roku. Uciekli w obawie przed represjami, ale Antoni Patek pozostał aktywnym działaczem na rzecz wolnej i niepodległej Polski. Nie można nie wspomnieć o tym, że za odwagę na polu bitwy awansował w 1831 roku do stopnia porucznika i został nagrodzony najwyższym polskim odznaczeniem - Krzyżem Złotym Orderu Virtuti Militari. W roku 1844 na światowej wystawie zegarków gdzie firma Patek-Czapek prezentowała swoje zegarki, Antoni Patek poznał doskonałego francuskiego zegarmistrza Adrien'a Philippe.

Niedługo po tym jak wygasła umowa pomiędzy Patkiem, a Czapkiem ten pierwszy nawiązał współpracę z Philippem, co dało początek istniejącej do dziś, sławnej firmie Patek Philippe. W listopadzie 2016 roku na aukcji w Genewie został sprzedany Patek Philippe Ref. 1518 z 1943 roku. Osiągając niebagatelną cenę ponad 10,2 milionów Euro został okrzyknięty najdroższym sprzedanym zegarkiem wszechczasów. Co wcale nie dziwi: model ten został wykonany ze stali nierdzewnej oraz posiada wbudowany wieczny kalendarz, który automatycznie rozpoznaje lata przestępne! Kupił go kolekcjoner, którego tożsamość nie została ujawniona. Wsród nam znanych osobistości, które posiadają lub posiadali zegarki Patek Philippe'a znajduje się królowa Zjednoczonego Królestwa Wiktoria, jej mąż - książę Albert, Walt Disney, Albert Einstein, Papież Jan Paweł II, król Wiktor Emanuel III oraz… Józef Stalin. Mojej skromnej osoby nie umieściłem w tym gronie bo, mimo to, że mam olbrzymią kolekcję zegarków sięgającą kilku tysięcy sztuk, jest ona jednocześnie najtańszym zbiorem na świecie – ponieważ składa się z samych fotografii :)

Mam jednak nadzieję, że temat przypadnie do gustu szanownych czytelników i będziemy mogli do niego wracać w kolejnych wydaniach naszego periodyku.

Wojtek M.

Prosto z Prawa

Uprowadzenie dziecka za granicę - prawa rodziców wg Konwencji Haskiej

W dzisiejszych czasach możemy zaobserwować stale rosnącą liczbę związków i małżeństw zawieranych z osobami innej narodowości. Przemieszczanie się rodzin pomiędzy państwami celem utrzymania kontaktów z ojczyzną oraz chęć powrotu do kraju pochodzenia, często prowadzi do konfliktów między małżonkami. W sytuacji rozpadu rodziny, pojawia się realny problem wspólnego wykonywania władzy rodzicielskiej. Brak porozumienia może być przyczyną transgranicznych uprowadzeń dzieci przez rodziców. Warto jednak zaznaczyć, że rodzic uprowadzonego dziecka nie pozostaje bezsilny - może skorzystać z pomocy prawnej, zagwarantowanej przez specjalną konwencję.

Głównym instrumentem prawnym, całościowo regulującym kwestię porwań rodzicielskich w przypadku uprowadzenia lub zatrzymania dziecka w innym państwie, jest Konwencja dotycząca cywilnych aspektów uprowadzenia dziecka za granicę. Przedmiotem dokumentu sporządzonego w Hadze dnia 25 października 1980 r., jest zapewnienie niezwłocznego powrotu dziecka do kraju, z którego zostało bezprawnie wywiezione oraz zagwarantowanie sprawowania bezpośredniej opieki i wykonywania kontaktów, zgodnie z przepisami określonymi przez państwo – stronę konwencji. Obecnie akt prawny wiąże 97 państw, w tym Polskę oraz Holandię. Warto zwrócić uwagę na wymagania, jakie muszą być spełnione, aby móc skorzystać z praw zagwarantowanych w Konwencji. Przepisy Konwencji, zwanej popularnie haską, znajdują zastosowanie wyłącznie w przypadkach uprowadzeń międzynarodowych. Niezbędne jest, aby oba państwa - zarówno to, w którym dziecko

miało miejsce pobytu przed zatrzymaniem i uprowadzeniem jak i to, do którego zostało wywiezione, bądź jest w nim zatrzymane – były sygnatariuszami Konwencji. Wymogiem pozostaje również obowiązek posiadania przez dziecko stałego pobytu w jednym z umawiających się państw oraz odpowiedniego wieku, gdyż akt ten obejmuje dzieci wyłącznie do momentu osiągnięcia przez nie 16 roku życia. W celu skutecznego powrotu dziecka należy wykazać, że uprowadzenie było bezprawne. Aby zapewnić jednolite rozumienie tego pojęcia, Konwencja w artykule 3. zawiera jego definicję legalną. Uprowadzenie lub zatrzymanie dziecka będzie uznane za bezprawne, jeżeli nastąpiło z naruszeniem czyjegoś prawa do opieki nad dzieckiem, które było skutecznie wykonywane lub byłoby wykonywane, gdyby do uprowadzenia lub zatrzymania nie doszło. Istotne jest, aby to prawo do opieki wynikało w z mocy samego prawa, z ugody mającej moc prawną w świetle ustawodawstwa państwa-strony Konwencji lub z orzeczenia sądowego lub administracyjnego.Najskuteczniejsze rezultaty działania Konwencji obserwujemy w sytuacji, gdy dziecko ma ustalone miejsce pobytu przy jednym z rodziców – najczęściej w wyroku rozwodowym, bądź w planie wychowawczym. Trudności napotykamy przy sprawach, w których miejsce pobytu nie jest ustalone w ogóle, bądź rodzice ustanowili tzw. opiekę naprzemienną. W takich przypadkach należy odwołać się do prawa rodzica do kontaktów z dzieckiem wykonywanych osobiście oraz władzy rodzicielskiej.

Podczas kontaktów bowiem osoba wykonuje osobistą opiekę na dzieckiem – a zatem jej prawo wynika z samego faktu uregulowania kontaktów. Władza rodzicielska zaś to przede wszystkim piecza na dzieckiem i jego majątkiem, realizowana nie tylko poprzez działania faktyczne – podpisanie podania o przyjęcie do placówki szkolnej, ale także poprzez możliwość decydowania i planowania przyszłości dziecka – jak na przykład to, gdzie dziecko będzie zamieszkiwało. Innymi słowy: nawet, jeśli w wyroku rozwodowym lub planie wychowawczym nie znajdzie się zapis, przy którym z rodziców znajdowało się będzie miejsce pobytu dziecka po rozstaniu, to możemy skorzystać z Konwencji odwołując się do prawa do osobistej styczności z dzieckiem – kontaktów lub do władzy rodzicielskiej – rozumianej, jako możliwość współdecydowania o istotnych sprawach dziecka, jaką niewątpliwie jest miejsce zamieszkania.

Jak wygląda tryb postępowania w sprawie o powrót uprowadzonego dziecka? Konwencja zobowiązuje każde państwo do wyznaczenia organu centralnego w celu realizacji wynikających dla niego obowiązków. Do takiego organu należy zgłosić się z wnioskiem o wydanie dziecka, najlepiej niezwłocznie, jednak nie później niż w terminie roku od uprowadzenia dziecka. W Polsce podmiot właściwy stanowi Ministerstwo Sprawiedliwości. Jego zadaniem jest przekazanie wniesionego dokumentu do odpowiedniego organu centralnego państwa, w którym dziecko zostało zatrzymane. Zobowiązuje to tamtejszy organ do podjęcia odpowiednich kroków. Wniosek o zwrot dziecka można napisać samodzielnie. Funkcjonują jednak ułatwienia w postaci gotowego formularza, będącego załącznikiem do Konwencji Haskiej, co pozwala uniknąć pominięcia niezbędnych informacji. Samo postępowanie związane z powrotem dziecka zasadniczo nie wiąże się z koniecznością poniesienia kosztów przez wnioskodawcę. Jako jego zaletę można wymienić szybkość, gdyż przepisy wskazują czas sześciu tygodni na rozpoznanie wniosku przez sąd państwa, do którego dziecko bezprawnie zabrano. W przypadku upływu tego terminu i braku decyzji w sprawie, wnioskodawca lub organ

GTV BUS
TRADYCJA, JAKOŚĆ, PROFESJONALIZM

centralny państwa wezwanego może żądać przedstawienia powodów zwłoki.

Wydana decyzja nie zawsze będzie korzystna w skutkach dla wnioskującego. Wskazane są sytuacje, gdy sąd w oparciu o przepisy Konwencji może nie zarządzić wydania dziecka. Zgodnie z art. 13, stanie się tak w przypadku istnienia poważnego ryzyka narażenia dziecka na szkodę fizyczną lub psychiczną. Władza sądowa lub administracyjna może również odmówić powrotu dziecka, jeżeli stwierdzi, że osoba lub instytucja opiekująca się nim, nie wykonywała prawa do opieki w czasie uprowadzenia lub zatrzymania albo zgodziła się lub później wyraziła zgodę na uprowadzenie lub zatrzymanie. Za odmową wydania dziecka może przemawiać także fakt, że dziecko zdążyło się przystosować do nowego środowiska oraz sprzeciwia się powrotowi, chyba, że uznaje się to za niewłaściwe, ze względu na jego wiek lub stopień dojrzałości. Decyzje podejmowane przez sąd w każdym wypadku powinny być zgodne z zasadami dotyczącymi ochrony praw człowieka i podstawowych wolności.

Podsumowując, Konwencja Haska daje rodzicom zabezpieczenie przed bezprawnym uprowadzeniem dziecka za granicę. Zawarte w niej postanowienia wiążą państwa-strony i zobowiązują tym samym ich centralne ograny do podejmowania działań w celu zapewnienia niezwłocznego powrotu dzieci, a co za tym idzie - ustalenia ich miejsca przebywania, zapobieżenia dalszemu zagrożeniu lub dalszym szkodom dla zainteresowanych i zapewnienia dobrowolnego wydania dziecka lub doprowadzenia do polubownego rozwiązania sporu. Należy pamiętać, że utrata naturalnego środowiska, poczucia bezpieczeństwa i zerwanie kontaktów z rodzicem potęgują negatywne przeżycia dziecka związane z rozbiciem rodziny. W związku z tym, upoważnione do czynności ograny mają zawsze na względzie interes małoletniego oraz kierują się jego dobrem. Rodzic uprowadzający dziecko bez uzyskania zgody drugiego rodzica nie pozostaje bezkarny, a osoba, której prawo do opieki zostało naruszone, może liczyć na kompleksową pomoc prawną.

ROBERT OFIARA
KANCELARIA ADWOKACKA

Pracunio - Wielkanoc

Wiosna idzie, a z nią Święta -
każda buzia uśmiechnięta,
Nasza mama już od rana
jest zajęta, zabiegana.

Czas koszyczek przygotować
i pisanki pomalować.
Mama włoży tam baranka,
będzie zając – niespodzianka.

A my razem z tatą,
tutejszym zwyczajem szukać
bedziemy ukrytych jajek.

Wierszowisko

XVII Festiwal Polskiej Poezji dla Dzieci „Wierszowisko", który odbył się w niedzielę 2 kwietnia w Wijchen, po raz kolejny okazał się wielkim sukcesem, nie tylko frekwencyjnym, ale również artystycznym! Widzowie byli pod ogromnym wrażeniem ekspresji, talentów recytatorskich, aktorskich oraz kreatywności maluchów. Jury miało niemały problem z wyróżnieniem najlepszych. To wszystko dzięki wytężonej pracy organizatorów przedsięwzięcia - Forum Polskich Szkół w Holandii, którym należą się słowa najwyższego uznania za całokształt działań związanych z „Wierszowiskiem"! XVIII edycja festiwalu „Wierszowisko" odbędzie się 18 marca 2018 roku!

Wyniki Wierszowiska 2017:

Kategoria 4-6 lat:

I miejsce - **Rozalia Bednarek**, Polska Szkoła Lokomotywa Amsterdam
II miejsce ex eaquo - **Oliwer Weijers**, Polska Szkoła Nijmegen
Patricia Wolny, Polska Szkoła Haga
III miejsce - **Nathan Truś**, Polska Szkoła Tilburg
Wyróżnienie jury - **Vanessa Madej**, Polska Szkoła Breda
Wyróżnienie Levende Talen - **Raidon Hakim**, Polska Szkoła Schiedam

Kategoria 7-9 lat:

I miejsce - **Oliwia Obadowska**, Polska Szkoła Osstoja
II miejsce - **Kevin Zwoinski**, Polska Szkoła Osstoja
III miejsce - **Bartłomiej Bruś**, Polska Szkoła Tilburg
Wyróżnienie - **Ameke Fennema**, Polska Szkoła Lokomotywa Amsterdam
Wyróżnienie - **Oscar van der Haagen**, Polska Szkoła Lokomotywa Amsterdam
Wyróżnienie Levende Talen - **Maksymilian Kaczmarczyk**, Polska Szkoła Dordrecht

Kategoria 10-13 lat:

I miejsce ex eaquo - **Barbara Walorska**, Polska Szkoła Osstoja
Klaudia Przybylska, Polska Szkoła Tilburg
II miejsce - **Ernest Bragt**, Polska Szkoła Osstoja
III miejsce - **Klara Cyrys**, Polska Szkoła Osstoja
Wyróżnienie Levende Talen - **Tom Altenburg**
Wyróżnienie UvA - **Barbara Walorska**

Występ grupowy:

I miejsce - **Polska Szkoła Osstoja**
II miejsce - **Polska Szkoła Tilburg**
III miejsce - **Polska Szkoła Schiedam**
Puchar Konsula - **Polska Szkoła Osstoja**

Więcej na: www.wierszowisko.com i www.fpsn.nl

Czy wiecie, że...

...W tym roku Rodzina Królewska obchodzi Święto Króla w czwartek 27 kwietnia - w Tilburgu? Dzień Króla jest w Holandii dniem państwowym obchodzonym ku czci glowy państwa. Dla wielu Holendrów Dzień Króla jest dniem wolnym od pracy. W tym dniu organizowane są liczne parady oraz festyny i możliwy jest handel bez zezwolenia i konieczności płacenia podatków, a wiele osób ubiera się na pomarańczowo (pomarańczowy jest kolorem obecnie panującej rodziny królewskiej i tym samym nieformalnie uchodzi za barwę narodową Holandii). Do 2013 roku święto to było obchodzone w dniu 30 kwietnia jako Dzień Królowej. Od 2014 roku, gdy na tron wstąpił Wilhelm Aleksander święto nazywa się Dniem Króla i jest obchodzone 27 kwietnia (w dniu jego urodzin). Tradycją obchodów jest odwiedzanie przez monarchę jednego lub kilku holenderskich miast. W tym roku ten zaszczyt przypadł miastu Tilburg!

...Czy wiecie jednak, że Jego Królewska Mość skradł serca wielu Holendrów? Król Willem Alexander postanowił mianowicie zaprosić z okazji swoich 50 urodzin aż 150 solenizantów na uroczystą kolację, która odbędzie się w Pałacu Królewskim w Amsterdamie.

...Czy wiecie, że to nie wszystko? Nic z tych rzeczy, Król idzie dalej: po kolacji pałac będzie przez kolejne 50 godzin (do godziny 24.00, w niedzielę) udostępniony dla wszystkich obywateli. Darmowe e-bilety można zamówić na stronie www.WA50.nl

Fot. www.nu.nl

Para Królewska

Fot. www.paleisamsterdam.nl

Pałac królewski w Amsterdamie

Fot. www.paleishetloo.nl

Jadalnia w Pałacu het Loo

a+z zwrot podatku

HOLANDIA
NIEMCY
AUSTRIA

Ozimek, ul. Częstochowska 15
Opole, ul. Kołłątaja 3/1
Racibórz, ul. Batorego 5/111
Strzelce Op. Pl. Żeromskiego 6
Olesno, ul. Małe Przedmieście 36
Gliwice, ul. Boh. Getta War. 9 /208 A
Krapkowice, ul. Opolska 9/2
Kędz.-Koźle, Al. Jana Pawła II 58

RZETELNA Firma
odwiedź nas i sprawdź aktualne promocje

ODBIERZ
ZWROT PODATKU
DODATEK ZORGTOESLAG
ŚWIADCZENIA EMERYTALNE
ROZŁĄKOWE
ZASIŁEK RODZINNY

W PAKIECIE TANIEJ
zwrot podatku z Holandii
cena 120 zł

jesteśmy z Wami od 2001 roku,
doświadczenie sprawia,
że ROZLICZAMY SKUTECZNIE

46-040 Ozimek ul. Częstochowska 15 | 77 4436191 | 607 842524 | biuro@azdoradztwo.pl | www.azdoradztwo.pl

Polskie ślady w Holandii

Ze względu na masę pozytywnych reakcji, ktore otrzymaliśmy po ostatnim wydaniu niniejszej rubryki przedstawiamy poniżej kolejną część naszych poszukiwań, mających na celu odnalezienie jak największej ilości polskich - Białych Orłów na terenie Holandii.

Fot. Marta&Wojciech Homik - Sound of Light Photography

Orzełek żołnierza 1. Polskiej Samodzielnej Brygady Spadochronowej*/Het baretembleem van een van de soldaten van de1e Poolse Onafhankelijke Parachutistenbrigade*

Fot. Redakcja

Driel

Redakcja:
N. Dedys, M. Lobos, M. Łukoszek, W. Malik, E. Smits, J. Zielezny

Współpraca:
R. Bronder, P. van Brunschot, Marta&Wojciech Homik, I. Konikowska

Redakcja końcowa i tłumaczenie:
M. Kruszyński

Kontakt: redakcja@pracus.nl

Nakład: 3000

www.pracus.nl

Fot. Redakcja

Oosterbeek